СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ — OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 89. Джерзі Сити, Н. Дж., пятниця, 17-го квітня 1936. — VOL. XLIV. No. 89. Jersey City, N. J., Friday, April 17, 1936. THREE CENTS

РОЗДІЛЕНО ДОПОМОГУ СЕРЕД ПОВЕНЯН У ҐВІЛИНҐУ

ҐВІЛИНҐ (Вест Верджінія). — Діставши у Велику Пятницю на „спешел деливері" чек від Обєднання на $150 долярів, я зараз пішов по хатах українців, що потерпіли від повени. Я старався обділити якнайбільше родин. Супроти цього, що тих повенян є багато, я обділив 40 родин. Притому я дивився на те, щоб давати більше там, де більша потреба, де більша родина, де більша шкода. Звісно, що ніхто не дістав більше як 5 долярів. Але й це була допомога для потерпілих. Неодні приймали допомогу зі сльозами в очах. Найбільше краялося серце тим громадянам, що попередніх років складали жертви на писанку для Рідної Школи, Українських Інвалідів або на Визвольну Боротьбу, а цього року не тільки не могли дати жертви, але й самі її потребували. Та ця допомога стане великою пригадкою для нашої громади про потребу взаїмної допомоги серед українців в Америці. — Михайло Дуткевич.

ОБЄДНАННЯ ПОСИЛАЄ ДОПОМОГУ ГРОМАДІ НОРТ САЙД ПИТСБУРҐ.

НЮ ЙОРК. — На заклик комітету повенян у Норт Сайд Питсбурґ „Обєднання Українських Організацій" вислало на допомогу громадянам $150.

МІЛІОНЕРИ ПРОТИ РУЗВЕЛТА.

ВАШИНҐТОН. — Сенатський комітет для розсліду лабістів переслухував далі свідків у справі діяльности ріжних лабістичних бюр.

Свідки, що ставали на переслухання в середу, зізнавали, що Джан Рескоб, Пієр Дю Понт та інші великі промисловці піддержували своїми ґрішми кампанію Толмиджа проти Рузвелта.

Свідки говорили теж про те, як міліонери своїми фінансовими допомогами для „Ліґи Американської Свободи" розбуджували в краю ненависть між ріжними расовими ґрупами, щоб цим шкодити Рузвелтові.

Супроти цього, що міліонер Вилієм Рендолф Герст, власник ланцюха ґазет, заявив, що він буде апелювати від присуду, виданого в процесі проти сенатського комітету, до вищого суду, сенатський лабістичний комітет домагається признання більшої суми для адвокатів комітету. Коли цей внесок прийшов до палати послів, конґресмени відкинули його 153 голосами проти 137.

РОЗКРИВАЮТЬ СЕНАТОВІ БЕЗПРАВНИЙ СТАН РОБІТНИКІВ.

ВАШИНҐТОН. — Перед сенатським субкомітетом для виховання й праці ставали як свідки представники ріжних робітничих орґанізацій з зізнаннями про те, як власники вугольних копалень при помочі системи приватних депутатів шерифів позбавляють робітників просто всяких горожанських прав.

Томас Тавнсенд, адвокат майнерської юнії „Юнайтид Майн Воркерс оф Америка", у своїх зізнаннях говорив, що в повіті Ґарлен, у стейті Кентокі, майнери не мають свободи слова, зборів ні права вибору. Інші свідки, повітові юнійні урядники, говорили, що такі самі безправні практики існують у повітах Ґрін і Фейет, у стейті Пенсилвенія.

ЦЕРКОВНИК ПРО НАСТРОЇ В КРАЯХ ПІД ДЕСПОТАМИ.

НЮ ЙОРК. — Дениел Полинґ, редактор відомої ґазети „Крисчен Ґералд", виголосив тут на обіді, влаштованім „федеральною радою церков", промову про стан настроїв в европейських краях, які він обїздив у часі 10 місяців.

Полинґ каже, що під усіми диктаторами слідно зріст опозиції. „Опозиція в Німеччині зціплюється. Вона йде в напрямі демократії. Переслідування жидів, католиків, протестантів, масонів, воєнних ветеранів і інших ґруп приносить уже овочі. Тепер уже починають говорити люди, які давніше не говорили.

„В Італії люди теж висказують різькіше свої думки. У краю зростає опозиція проти етіопської авантури".

У Росії теж існує зворот від диктатури до демократії. Через те уряд починає більше толерувати релігію.

Рівночасно серед антидиктаторської опозиції слідно зворот від давнього пацифізму. Починають дивитися на крайній пацифізм як на безплодний.

ЩЕ ВІДГУК СПРАВИ ГАВПТМАНА.

ТРЕНТОН (Ню Джерзі). — Велика лава присяжних суддів у місцевім стейтовім суді покінчила переслухання в справі самопризнання Павла Вендела, 51-літнього адвоката, що, мовляв, він брав участь у вбивстві дитини Линдберґа, та прийшла до переконання, що самопризнання не має основ.

ҐОДУВАВ КОНЯ ДИНАМІТОМ.

Жінка Джова Сан Жака в Монтреалю, Канада, поскаржилася урядові, що чоловік її занадто багато бавиться динамітом. На оправдання чоловік заявив урядникам, що він кормить динамітом свого коня. Коняка, говорив чоловік, хорує на дихавицю, і він її лікує динамітом. „Ну, і що сталося з конем?" — питалися урядники. „Коневі багато ліпше", відповів Сан Жак. „І він тягне багато краще!" Не зважаючи на те, урядники казали Сан Жакові перестали лікувати коня динамітом.

ОЧИСТИЛИ ТИХ, ЩО ЧИСТИЛИ МІСТО.

В карному суді у Львові відбулася 10-денна розправа проти бувшого деректора заведення чищення міста Романа Ґоньчаковського і тов. у звязку зі зловживаннями, які там ділялися впродовж кількох літ. Розправа, що мала багато драматичних і комічних сцен, скінчилась увільненням Ґоньчаковського і бувшого його секретаря Іванчука від усіх закидів акту обвинувачення, а засуджено тільки за недогляд над рахунками по два місяці арешту, який вони вже відсиділи у слідстві. Увільнено теж усіх обвинувачених купців і доставців. Проти присуду заповіли апеляцію і прокуратор і оборона.

ЗАЛІЗНИЧІ КАСІЄРИ КРАДУТЬ.

Окружний суд у Варшаві займається справою двох залізничих касієрів, Томи Зелінського і Генрика Здроєвського, що вкрали велику грошеву суму. На головний двоҏець привезли запльомбовану скриню з грошевими мішками, в яких були денні впливи залізничих кас на ріжних стаціях. З цієї скрині пропав мішок з 5,300 зл., що походили з залізничої каси в Жирардові. Тому, що пльомба на скрині не була нарушена, не було мови про викрадення грошей у дорозі. Лишались дві можливости: або в Жирардові не вложили тих грошей, або мішок украли в касі на головному двірці. І справді стверджено, що пльомба має признаки касової пльомби з головного двірця у Варшаві. Отже не було сумніву, що тут отворено скриню, викрадено мішок з ґрішми і запльомбовано скриню вдруге. Слідство ствердило, що крадіжу доконав касовий урядовець Здроєвський, якому пльомбівник дав управитель каси Зелінський. Дальше слідство виказало, що Зелінський здефравдував крім того із своєї каси 10,000 зл.

ТРАҐІЧНА ПОМИЛКА.

В селі Ґамбіцах біля Іноврoцлава власниця 350-морґового фільварку, п. Вайсова, збудилася в ночі від ґавкання псів. Щоби подивитися на подвіря, вона підійшла до вікна і пробувала його відчинити. В цій хвилині збудився її чоловік і побачивши якусь постать при вікні, добув револьвер зпід подушки і стріляв, думаючи, що це вломник. Тимчасом пострілив свою жінку у живіт. Тяжко ранену відставлено до шпиталю.

З ТОВАРИСТВА УКРАЇНСЬКИХ НАУКОВИХ ВИКЛАДІВ.

Товариство Українських Наукових Викладів ім. Петра Могили розпочало свою діяльність у 1906. р. За ціль поставило собі воно вести систематичні науково популярні виклади для української молоді та ширшого громадянства. І дійсно, першій управі вдалось зацікавити наміченою працею гурт визначних осіб, що під проводом проф. д-ра О. Колесси почали статутову працю. Т-во здобувало щораз то нових членів, зокремаж у філіях — львівській, перемиській, тернопільській, рогатинській, завдяки чому кращали його фінансові спроможности. Одначе воєнна хуртовина перервала працю Т-ва аж до 1920 р. В часі 1921—5 рр. осягнуло Т-во свій найкращий розвій під проводом І. Раковського і В. Кучера, як осередок наукової праці для української високошкільної молоді, що згуртувалася на викладах Т-ва для науки. Тодішня управа думала про створення українського людового університету, та безуспішно. Від 1933. Т-во повертається в давне передвоєнне русло праці через філії: у Львові, Ярославі, Ходорові, Глинянах, Камінці Струмиловій, Добромилі та через кружки: жіночий ім. Лесі Українки, астрономічний і математично-природничий у Львові. В найближчому часі доведеться Раді Т-ва занятися розробленням пляну дальшої діяльности в окремих ділянках знання, зокремаж у ділянці українознавства і суспільних наук.

ПРИҐОДА СЕКВЕСТРАТОРА НА СЕЛІ.

Скарбовий уряд в Олькуші вислав до села Міхалувки секвестратора, щоб стягнути залеглі податки. На вид секвестратора господар цього села, Вавжинець Мізґа, засунув хатні двері і побіг до хліва, де повісився на платті. Секвестратор, не можучи дістатись до хати, пішов за ним до хліва, щоби забрати свиню. Замісць свині застав господаря, що висів на шнурі. Секвестратор відрізав його і покликав сусідів, які привели Мізґу до життя. Опісля пішов секвестратор до іншого господаря, що залягав з податком, Яна Куся. Цей зробив інакше. Вхопивши сокиру, усів на порозі і загрозив секвестраторові смертю, якщо він важиться забрати йому корову. Очевидно секвестратор узяв собі до помочі поліцію і таки корову заняв.

ВИБУХ БОМБИ В РУКАХ.

В Лодзі вибухла на вулиці бомба, яку ніс 25-літній Евґен Піяновський. Йому відорвало руку, розірвало черево і випалило очі. Перевезений до шпиталю, Піяновський умер. Показалося, що він ніс бомбу під полою і мабуть хотів її десь підкинути, але вона з невідомої причини вибухла нередчасно. У звязку з тим поліція перевела кілька ревізій та арештовань. Запечатали теж одну домівку народової партії.

КАРНА КОЛЬОНІЯ ДЛЯ ЖІНОК.

Карний департамент справедливости в Польщі видав проєкт першої рільничої кольонії для жінок вязнів у Валендові, блонського повіту. До тієї кольонії мають перенести переважно жінки у віці 17—30 літ, засуджені вперше на вязницю від 6 місяців до 5 літ. Кольонія буде під управою СС. Магдалинок, що мають зберегти засуджені від шкідливих впливів нотерійних злочинниць, караних уже кількакратно. В кольонії буде обовязувати вязничний порядок і примусова праця. Складається вона з кількох будинків та поля. Крім того будуть уладжені ріжні ремісничі варстати. Програма передбачає теж теоретичну науку в обсязі 7 відділів вселюдної школи.

ХИТРИЙ СЕЛЯНИН.

В часі транспорту муки з Золочева до Тернополя перед селом Плуговом напали на візника два опришки, які забрали йому два мішки муки. Селянин у Плугові взяв зі собою двох поліцаїв і вернувся назад у сторону Золочева, виглпкуючи по дорозі, гейби віз на возі великий тягар. На гостинці знов зявилися опришки, де їх поліцаї арештували.

ЗА ПОЛЕВУ СТЕЖКУ.

В селі Папортні, добромильського повіту, рідня Федецьких вела з ріднею Загорбенських спір за перехід полевою стежкою. Безчисленні процеси, карні й цивільні, в яких заступали обі сторони адвокати чужинці, не були в силі переконати рідню Федецьких, що не мають слушности. Федецькі сказали, що ніяк не допустять Загорбенських до вживання тої стежки. На родинній нараді Федецькі рішили недопустити нікого з Загорбенських до вживання тої стежки і при помочі таких арґументів, як коли, переконати Загорбенських, що не мають рації. Дня 3. травня м. р. спірною стежкою переходив Федько Загорбенський, на якого напала ціла рідня Федецьких з колами. Серед бійки Загорбенський так потягнув істиком по спині Стефана Федецького, що той незабаром помер. Суд у Перемишлі засудив Федька Загорбенського за переступлення границь конечної оборони на 8 місяців вязниці. Від того присуду відкликався Федько Загорбенський і в дні 5. березня ц. р. відбулася перед апеляційним трибуналом розправа, в якій обвинуваченого боронив Роман Дмоховський. Трибунал прихилився до виводів оборонця, увільнив Федька Загорбенського від вини і кари, виходячи з заложення, що Федько Загорбенський ділав в конечній обороні і меж тої оборони в нічім не переступив.

ПОВІСИВСЯ ХЛОПЕЦЬ.

В селі Плавучі Великій, пов. Бережани, 14-літній хлопець взяв собі зі шпихліра горнець жита на тютюн. На крадежі зловила хлопця його мати. „Йди хіба і повіїся, бо як батько довідається, то буде зле!" — погрозила мати своєму синові. За кілька годин знайшли хлопця на стриху, як висів на шнурку...

ВІДКРИТО КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА В ІТАЛІЇ

НЕАПОЛЬ (Італія). — В пятницю, 3. квітня б. р., відбувся у великій салі Східнього Інституту в Неаполі інавґураційний виклад з українознавства, виголошений Евгеном Онацьким, на тему „Україна і східні границі Европи". Галя була переповнена. Виклад увінчався таким великим успіхом, що перейшов усі сподівання. По викладі слухачі влаштували лекторові справжню овацію. А директор Інституту, проф. Беґіно, висловився, що лектор „відкрив нам усім цілий світ, такий близький і такий мало знаний".

Східній Інститут веде наукову працю вже яких 200 років. Це найстарша цього роду висока школа в Европі. З цього Інституту виходять керівники східньої італійської політики.

По великодніх феріях зачалися правильні щотижневі курси української мови і виклади з історії української цивілізації. На 1. травня призначено конференцію на тему „Проблєма етнічної термінольоґії на сході Европи".

До ведення курсів і для викладів покликано українського публіциста Евгена Онацького. Дирекція Інституту, що розпоряджає значними матеріяльними засобами, рішила теж закупити більшу скількість українських книжок, щоб заложити бібліотеку українознавства.

УКРАЇНСЬКА СТАТТЯ В ІТАЛІЙСЬКІМ МІСЯЧНИКУ.

РИМ. — В місячнику „Чівільта Фашіста" („Фашиствівська цивілізація"), ч. 1. з 1936 р., поміщено статтю Евгена Онацького п. з. „Наполеон і проблєма української незалежности".

КРІВАВА ДЕМОНСТРАЦІЯ БЕЗРОБІТНИХ У ЛЬВОВІ.

ЛЬВІВ.—Львівські безробітні протестували перед Бюром посередництва праці й домагалися роботи. Не діставши її, удалися, як подає Польська Аґенція Телеґрафічна, на площу, де обкидали камінням кінних поліцаїв. Один з поліцаїв почав стріляти і ранив двох демонстрантів, з яких один помер від одержаних ран. Поліція теж арештувала провідників тої демонстрації голодуючих безробітних.

ДАЛІ ВИКИДАЮТЬ ПОЛЬСЬКИХ РОБІТНИКІВ.

ПАРИЖ. — Під самі Великодні Свята видалено з Франції знову більшу скількість робітників, спроваджених з Польщі. Є це продовження систематичної акції, зверненої проти польських робітників.

СОФІЯ РУСОВА НА ЗІЗДІ „СОЮЗУ УКРАЇНОК".

ЛЬВІВ. — Біля 400 осіб заповнили простору галю Ремісничої Палати. Вони приїхали як делеґатки від 57 філій Союзу Українок на Загальний Зїзд цеі орґанізації. Зїзд привитала голова С. У., причім звернулася в сторону проф. Софії Русової, що прибула на зїзд, та привитала її як найстаршу діячку українського жіноцтва. Разом з Русовою повитано теж Ґерміну Шухевичеву та попрошено їх, серед бурхливих оплесків, заняти місця в почесній президії. Перший день нарад С. У. закінчено академією, яка відбулася в салі Народного Дому в честь 80-ліття уродин заслуженої громадянки і вченої, Софії Русової.

ПЕРЕЛОМОВА ДАТА В ІСТОРІЇ ПАРОХІЇ СВ. ВАРВАРИ У ВІДНІ.

ВІДЕНЬ. — Українська парохія при церкві св. Варвари це одинока чужонаціональна парохія на віденському ґрунті. Тут іще в 1774 р. була перша духовна семинарія, яка відограла велику вагу в відродженню укр. греко-кат. церкви. Парохія та була до останніх часів під юрисдикцією галицького митрополита. Повоєнні відносини відірвали Галичину від Австрії. Настали інші часи. І тепер віддано папським декретом цю парохію під заряд архиепископа у Відні. Але Ватикан зарядив, що архиепископ має нею заряджувати як „окремий делеґат Святішого Престола". Парохію перебрав архиепископ д-р Теодор Інніцер.

ІТАЛІЙЦІ НЕДАЛЕКО СТОЛИЦІ ЕТІОПІЇ.

РИМ. — Воєнний комунікат подає, що італійська армія посунулася впродовж пятьох днів 120 миль вперед у напрямі до Адіс Абаби, столиці Етіопії. Занято місто Десиє, яке було досі головною військовою опорою етіопського цісаря.

ФРАНЦІЯ ДАСТЬ СОБІ САМА РАДУ.

ПАРИЖ. — Ведуться тайні наради між ґенеральними штабами Франції, Анґлії й Бельґії. Це від 1919 р. перший раз дійшло до такої тісної кооперації держав. Іде про спільну оборону на випадок наступу Німеччини. Франція заявляє отверто, що вона не боїться Німеччини, коли мова про оборону її границь. Але зате є побоювання за судьбу Бельґії. І для цеі цілі скликано отсі наради.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jeresy City, N. J. on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ГОЛОС ОДНОГО З СЕКРЕТАРІВ

Секретар 54 відділу У. Н. Союзу не є задоволений зі стану членства в нашій орґанізації. І дає вираз тому свому незадоволенню в листі до редакції. Пише, що він точно слідить за звітами з річного засідання головного уряду. І шукає там причин, чому в останньому році за цілий рік наша орґанізація в числі дорослих членів зросла тільки на 9 осіб.

Він каже, що вину за те спихається на крізу, але несправедливо. Бо властивою причиною величезних суспенз є таки недбальство відділових урядників. Він пропонує, щоб у будучих виказах подавати точно причини суспенз, а тоді ввесь наш загал переконається про те, про що він сам переконується: що тут головна вина є по стороні відділових урядників.

А далі пише він таке:

„Знаю випадки, що коли свідоміші члени радили у відділі, як приєднати до Союзу молодь, то інші думали головно про те, щоб тільки для себе забезпечити з відділової каси посмертне на суму $200, призначуючи для молодих усього — $50 і вимагаючи від молодих платити ті самі вкладки, що їх платять старші. До цього не прийшло. Але як у таких відносинах приєднувати молодь? Як вщіплювати в ту молодь любов і поважання до старих?"

Ще далі пише цей секретар і про „кумівство" по відділах, про те, що той, хто походить з краю з „другого села", є вже „чужим", а навіть не вважається „добрим українцем". Тесаме, пише він, відноситься часами і до тих, що вже тут жиють в однім і тім самім місті, але в „другій дільниці", чи „на іншім кінці вулиці". Це вже теж — „чужі люди". Оттака „кумівська" поведінка багатьох відділових урядників дуже шкодить орґанізації; вона навіть відштовхує від неї часами і тих, що вже є в ній довгі роки, що зжилися з нею, але не можуть зжитися з такою вузкоглядною „політикою" у відділах. Кумівство, дурні порахунки, дрібні амбіції є одною з важних причин, що маємо в орґанізації так багато суспенз по відділах. Це є нашим великим недомаганням. І цього, пише секретар, не можна замовчувати, а треба підносити ці справи публично й апелювати до сумління і розуму відділових урядників та членства, щоб ця кумівська язва була вже раз знищена.

При кінці звертається згаданий відділовий секретар іще зокрема до своїх товаришів-секретарів і просить їх, щоб не допускали до таких численних суспенз, щоб, коли не збільшають членства у відділі, принаймні подбали, щоб відділ не меншав та щоб не було принаймні між відділовими урядниками таких, яких жінка чи діти не булиб у Союзі. А як так буде, тоді, пише секретар, певно прийде в Союзі зміна на краще, тоді певно докажемо, що стара ґенерація вміла для Союзу майно надбати і вміла його передати.

Е. Онацький (Рим).

УКРАЇНА І СХІДНІ ГРАНИЦІ ЕВРОПИ

(1)

(Переклад інавґураційної промови, виголошеної 3-го квітня 1936 р. при відкритті курсів українознавства в Східньому Королівському Інституті в Неаполі).

Починаючи першу конференцію про українську цивілізацію, я почуваюся до обовязку подякувати Дирекції Інституту, і перш усього Королівському Комісареві, депутатові Барбіслініеві та проф. Луіджі Сальвініеві, за звернене до мене запрошення перевести в мурах цієї найбільш авторитетної установи курси української мови й цивілізації, — перші курси цього роду, що ще відбуватимуться в Італії. Відчуваю цю честь, що спадає на мене, як теж і цілу відповідальність.

Ще кілька років тому, в місячнику другого Інституту, авторитетного в справах української мови і цивілізації, я був змушений звести тажку полеміку з людьми, що не тільки твердили, що українська мова ніби не існує, але заперечували навіть саме існування народу, який носив би таке ймення. Але дуже часто саме життя виправляє забобони, і ось, кілька років пізніше, внаслідок шляхотньої ініціятиви Східнього Королівського Інституту, влаштовуються курси мови й цивілізації цього українського народу, численного, як народ італійський, і призначеного, як і народ італійський, відіграти, з огляду хоча би на своє ґеоґрафічне положення, незаступну функцію в европейській цивілізації.

Сьогодня будемо говорити саме про цю характеристичну історичну функцію українського народу.

На конґресі „Вольта", що відбувся в 1932 році в Римі, з ініціятиви Королівської Італійської Академії, було поставлено проблему границь Европи. Невіджалуваний академік Бонфанти, в своїй доповіді „Европа і цивілізація", цілковито відкинув загально приняту ґеоґрафічну концепцію Европи, **відмовляючись признати Росію за европейську країну:**

„Европа, — писав він, — це ніякий ґеоґрафічний суходіл, але тільки історичний витвір. Вона обіймає перш за все ті країни, на які панування Риму поширило греко-римську або середньоземноморську цивілізацію; потім захоплює ідеальні здобутки римського світу, себто ті території, на котрі в середні віки — цілком мирним шляхом і без політичного опанування — поширилася ця сама грецько-римська цивілізація, себто головним чином німецькі території. Петро І задумав і намагався перевести в життя ідею уведення Росії в рамці европейської цивілізації. Але його намір нині поховано, — Росія робиться знову Азією..."

Таксамо і д-р Сеса, глибокий знавець російських справ, у своїй доповіді „Большевицька Росія у відношенні до Европи", представленій на конґрес „Вольта" писав:

„Якщо вже царська Росія відзначалася рисами, що відріжняли її від Европи, то большевицька Росія не має вже нічого спільного з західньо-европейською цивілізацією. Єдність европейської цивілізації походить з Риму, — Росія ніколи не бачила римських леґіонів і ніколи не знала римського права, римської цивілізації. Вона бачила замісць того орди Чинґіс Хана і Тамерляна і зносила їх ярмо впродож чотирьох століть, — від татар же вона отримала підстави своєї державности. Вона не знала ніколи навіть християнського Риму, бо християнство прийшло до неї через Схід, за посередництвом Візантії. І тому, якщо стара Росія була відмінна від Европи, то теперішня большевицька Росія, зі своїм советським режімом, має функції яскраво антиевропейські..."

Нам видається потрібним зафіксувати ці авторитетні осуди про **антиевропейський характер Росії,** виголошені в такому високому осідку (як Академія Італії), щоби підкреслити **европейський характер української історії і цивілізації.** Видається нам це потрібним тому, що ще досі не вмерла стара звичка розглядати під іменем „Росії" увесь той величезний простір, що до революції називався Російською Імперією, а тепер звичайно називається Союзом Советських Соціялістичних Республік.

Вага терміньольоґії в кожній науці є дуже велика, але в політиці вона має часто просто **життєве** значіння для нормального розвитку відповідної нації. Я маю надію виказати в будучому, який пожиток мала московська Росія з тої плутанини етнічних термінів, що вона внесла в життя східньої Европи, а тепер обмежуся тільки до завваги, що під іменем українського народу я говоритиму про нарід, що зявився на історичній сцені в IX ст., навколо міста Києва, під іменем „Русь" непевного походження, і хоча пізніше впродовж століть був знаний під ріжними йменнями (русини, рутени, козаки, черкаси, малороси, українці), залишився все тимсамим народом, з тими самими етнічними прикметами, з тими самими культурними й історичними функціями. Говорячи про російський народ, я матиму на увазі народ московський, що, збудувавши при кінці XVII ст. імперію у східній Европі й опанувавши Київ та Україну, привласнив також її давнє ймення „Русь", але — внаслідок того нітскільки не відмінив своєї вдачі.

Встановивши цю дуже важливу точку, можемо відразу ствердити, що осуди, допіру нами цитовані, про антиевропейський характер „російської" цивілізації не мають ніякого відношення до українського народу, який завжди мав найтісніші звязки з европейською цивілізацією і був навіть її найвірнішим палядином (охоронцем), приймаючи на свої широкі груди всі напади азійських орд і приносячи на вівтар її охорони своїх найкращих синів.

Якщо ми подивимося до тогож іще й на ґеоґрафічну мапу, то побачимо, що московська Росія є дуже тісно звязана з Волгою з її численними допливами, і тому належить до водозбору Каспійського моря, себто моря азійського, — тимчасом як Україна не виходить з меж водозбору Чорного моря, — моря европейського, моря середньоземноморського.

Цей факт фізичної ґеоґрафії мав величезне значіння в житті двох народів і вплинув на них в цілком відмінний — сказав би навіть протилежний спосіб. Один з них був невідхильно скерований в бік Азії, другий — в бік Европи. **І цей один факт вистачає, щоб зруйнувати міт евразійської єдности.**

Але перейдемо до інших фактів, характеру історичного й ктультурного.

В своїй експансії на південь і на захід, **перша Українська Держава** Князівства Київського, вже в X столітті за князя Святослава, завоювала цілу Болгарію, за князя Володимира осягла Вислу і західні схили Карпатів. Але вершка своєї слави і сили, Русь-Україна осягла за князя Ярослава Мудрого, коли князівська київська династія споріднилася з майже всіми видатними династіями Европи. Самий князь Ярослав був одружений з королівною шведською Іриною, донькою славного короля Оляфа; донька Ярослава Анна вийшла замуж за французького короля Генрика I.; друга донька Єлисавета, за королевича Геральда Сміливого, що пізніше зробився королем норвезьким; третя Настя — пішла за короля угорського Андрія I; один син Ярослава, Всеволод, одружився з якоюсь візантійською царівною з роду Мономахів; другий син Володимир — з княжною польською, а третій син Святослав — з сестрою Бурхардта, епископа трирського.

Смерть Ярослава Мудрого (1054) визначила початок упадку Київської Держави, бо її територія, згідно з принципами февдалізму, визнавалася власністю династії і тому була поділена між численними спадкоємцями. І хоч пізніше великий князь Володимир Мономах, зять анґлійського короля Гаральда, обєднав знову під своїм берлом майже 3/4 національної території, занепад Київської Держави був неминучий, бо Мономах пішов слідами Ярослава і поділив свої володіння. Таким чином, поволі Русь-Україна ділилася на все менші князівства, що номінально залежали, по праву старшинства, від Києва, аж поки в 1240 році татарські орди Батія не спустошили цілу Україну і не зруйнували Київ. Проте, вже раніше, перед татарською навалою, політичний і культурний осередок українського життя перенісся був далі на захід — до Галичини і Волині, де виникла друго велика Держава Українська.

Переємники Ярослава Мудрого продовжували підтримувати якнайтісніші звязки з монаршими дворами західньої Европи, навязуючи нерідко нові шлюбні звязки. Не будемо входити тут в нудні й педантичні перераховування ріжних родинних звязків, що встановлювалися знову межи київською династією і ріжними династіями західньої Европи. Згадаємо тут тільки деякі факти, що мали відгомін навіть в Італії, — і перш за все шлюб Евпраксії, доньки великого князя Всеволода, що втративши свого першого чоловіка, маркґрафа Саксонського, віддалася вдруге за Генриха IV, цісаря німецького (в 1089 р.), славнозвісного героя Каноси. Генрих IV виявив себе дуже невдатним чоловіком і так зле поводився зі своєю жінкою, що вона мусіла прохати захисту у ґрафині Матильди (1094 р.) Тосканської, а за її посередництвом і у папи римського. Відносини між Евпраксією та Генрихом IV були обговорювані перше на синоді в Констанці, а потім в Пяченці. Визнано, що ціла вина мусить впасти на Генриха IV, і Евпраксія повернулася до Києва, де і вмерла в 1109 році черницею.

Цікаво також відзначити, що коли великий князь Ізяслав мусів поступитися княжим столом на користь брата свого Святослава, то він втік на Захід і там шукав допомоги проти брата, перше при дворі ще молодого тоді цісаря Генриха IV (1075), а потім також у папи. Генрих IV післав був до Києва посольство на чолі з Бурхардтом, епископом трирським, що мав загрозити війною проти Святослава, якщо він не поверне князівства братові цісаря з такими дорогоцінними дарунками в золоті і тканинах, що, як посвідчує тогочасний німецький літописець, „ніхто ще не пригадував собі, щоби хтось привозив до Німеччини стільки багатства". Український літописець, оповідаючи про посольство Бурхардта, стверджує, що Святослав дійсно хвалився своїм багатством перед Бурхардтом, але наводить також його слова, що, мовляв „добре військо ще краще за ці багатства, бо з ним можна здобути ще більше".

Не мавши успіху в цісаря, Ізяслав післав одного зі своїх синів в Рим, де цей ніби просив у папи „королівства руського", залежного від папи. Маємо з тих часів дві папські буллі (з 17 і 20 квітня 1075), які трактують про цю справу, але, очевидячки, без жадного успіху.

Ми вважали потрібним спинитися на цих епізодах, бо вони ілюструють якнайкраще ті тісні звязки, що існували в тих часах між Україною і західньою Европою. Саме життя в Україні також не відріжнялося від життя цілої Европи, тимчасом як багатства країни викликали, як ми бачили, вже і в тих часах подив чужинців.

(Далі буде).

УЛАС САМЧУК

ҐОРИ ҐОВОРЯТЬ

Роман у 2-ох частинах.

Частина друга.

50

А колиб їх не було у головній салі, запитай у кельнера. Вони звичайно в тій маленькій кімнатці грають карти. А колиб їх там не було, гони до панночок Крайзрів. Знаєш, де вони живуть? Ні. Ну, розуміється. Коло сільської хати, за мостом. Але вони можуть і у Крайзрів не бути. Сьогодні субота й їх може чорт зна куди занести... Так ти забіжи до Боршіїв, до Бабчинського, до Яруса, словом, до самого люципера, але мусиш їх знайти. Розумієш? Ніякого чорта ти не розумієш. Бачу по пиці. А тепер кругом марш! Але раз-два!

Браш після такої парні бомбою вилетів на вулицю, а задовольнений, що зігнав злість, сотник Шульман вигідно вмощується у глибокому фотелі й закурює.

Заложивши ногу на ногу й випускаючи тоненькими струмочками димок, сотник усміхається й думає, як то він заговорить з Йонашем і що то він відповість. Він його, чортового медведя, навчить, як поводитися зо старшинами. Він його, як ковбасу, у двоє зігне. Він йому докаже, хто тут комендант, а хто лісничий.

У кімнаті ясно світиться лямпа, на дворі темно, місяць ще не зійшов. Сотник докурює, розважливо кладе до попільниці решту й вслухується до гармідеру, що долітає з вулиці.

— Ага. Це гаразд. Той мішок одразу їх цапнув... Ну розкішно. — Встає, обтягається і натягає на обличчя вираз жартівливої поважности.

Гармідер збільшується. Чути, відчиняються сінні двері, затупотіло в передпокої „Роздягаються" — думає сотник. Із розставленими обіймами готується зустріти своїх приятелів і тільки хильнулися двері, сотник викрикує: — ааа! Друзі...

Решта слів застрягли в горлі. Він остовпів. Очі баранячим рогом пролізли на верх, а руки мимохіть піднялися догори й так задубіли. Перед ним, замісць приятелів, стало дві потужні постаті з револьверами, направленими в його груди.

Не голосно, але впливово, попрохали вони підняти його „руки вгору" й „іменем повстанчого комітету" дозволили потурбувати його арештом. Сталося все так несподівано й швидко, що він навіть не встиг сказати слова. Одягнувся й вийшли надвір.

Там звичайна зимова передріздвяна тиша. На ґруниках прищулилися й мовчали хатки гуцулів. Рідко в якій світиться вікно.

Сотника посаджено в санки і відвезено в напрямку сільської хати. Там десь і Браш шукає своїх Шровбу і Водічку.

15.

Розлютований Йонаш, вийшовши від команданта, кидається в санки й прожогом з місця пустив коні в чвал. Нічого не вдієш. Небезпека неминуча. Мусить, якнайскоріше додому, полагодити деякі справи й на цілу ніч до Рахова.

— Швидше, швидше! — жене він візника. Він поїде, вияснить, докаже. Він добється негайної зміни команданта, бо цей надутий пяниця зовсім нікуди не годиться. І який чорт зробив його командандантом. Його просто слід би на шибеницю. Цей зрадливий пес підшився, обдурив!... А все сам винен. Це все кара за мягкотілість. Заскиглила та коза, а тепер роби, що знаєш.

Темно по горах лягло. Засніжені груди землі ціпініють у стисках морозу. А місяць все ще не зійшов.

Прудко біжать молоді коники, а легкі саночки ледь торкаються гладенької колії дороги. На затоках шурнуть у бік і далі. Мигають придорожні стовпи, жидівські хати... Земля бренить, тікає. Біжать річка, ліс, гора. Нарешті приїхав. Але не встиг він злізти з саней, як назустріч йому виступило кілька людей зо зброєю. — Іменем і т. д. ви арештовані! — Йонаш не чує цих слів. Рука блискавично сягнула до кишені і не встигли вояки підбігти, як тарахнув постріл.

Один з озброєних людей скрикує й одразу клякає. Кілька леґінів накинулося на лісничого. Розпочалася боротьба, сапання, стогін, храпіння. Через пять хвилин зо скрученими назад руками, його відвезено тими самими саньми, що ними приїхав.

Очунявся в льоху під сільською хатою. Зпочатку не міг усвідомити, що сталося й де він є. Низенька, темна нора. Пахне щурами й ще чорт зна чим. Два тапчини, під віконечком столик і на нім ледь же тендітний проміньчик лойової свічки.

Одначе він тут не сам. На одному з тапчанів, скулившися на подобу щура, якась постать. При вході Йонаш зовсім не помітив її. І аж пізніше не міг вийти з дива, пізнавши в постаті пана сотника. Вираз, що прикрив обличчя обох знайомих, не піддається означенню. Сотник не витримав перший, прудко зірвався і ревнув: — не смійте скалити зуби!

Йонаш швидко відступив, схилився на нари і замовк. Настала мертва, гробова тиша. Чути, як зверху відбиваються чиїсь байдужі кроки. Цок-цок-цок-цок! Чотири туди, чотири назад.

16.

Після розмови з матірю Кіті трохи поправилася. Повеселішала, приняла страву й не лежала на ліжку. Вона все думала. Видно, снувала якісь пляни. Хотілося ще раз лояльно вступити в боротьбу з обставинами. Нераз хотілося зірватися в простір і демоном летіти над горами, лісами, туманами; злетіти темної ночі до страшного, забороненого місця й там віддатись у владу жорстокого гріха.

Часами кликала матір, душила її в обіймах, великі чорні очі благали чогось, чого мати безсила дати їй. Відривалася, тікала, плакала або співала, часами зривалася серед ночі й готова була кудись відійти.

— Це божевілля, мамусю! — шепчуть її уста, а руки обнімають когось, хоч коло неї зовсім нема мамусі. Навколо ніч, ліс, виє пес, світить місяць і виблискує срібло сніговоі габи.

Ранок, день, самота. Надходить вечір. Пригадала, що сьогодні в гуцулів Свят-вечір. По ґруниках у деяких місцях яркіше світяться віконечка, тепліше натоплені хатки. У такий вечір сходиться гуцульська родина, довго молиться перед невиразними, мов часописна ілюстрація, образами, після сідає за стіл і їсть святу вечерю.

Кіті задумала вийти пройтися. Надягнула щось тепліше й вийшла. Починає смеркати. Тихо й поволі западає ніч. Кіті зупинилася й слухає. І що далі вона вслухувалася, то ставало їй приємніше, лекше на душі. Такої урочистої тиші вона, здавалося, не переживала ще. Непорушно й струнко стоять, стіною смереки. Біла поверхня землі ледь помітно дихає, ніби груди в заснулої людини.

Кіті робиться надзвичайно приємно. Болі, буревійні пристрасті, уляглися спокійно на дні її нутра, скулилися й замовкли. Тож у цю ніч народився Він, той великий, що сказав, „прийдіте до мене всі труждаючі і обремененні". Кіті знає, що в неї сьогодні нема свята, але їй чомусь здається, що свято те якраз сьогодні. Він тут, у гуцулів народився. Так. Безперечно Він тут народився, цієї ночі.

(Дальше буде).

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

Й. Ш., Філядельфія, Па. — Голос у справі часопису „Наш Лемко" був би тоді добрий, колиб Ви самі були перевели якусь збірку, або приєднали часописові кілька передплатників з Америки. Інакше — це все слова. Треба живого прикладу.

Не розуміє.

— А що каже жінка, як ви так пізно вертаетесь до хати?

— Нічого не каже, бо я ще не жонатий.

— В такім разі не розумію, чому ви так пізно вертаетесь до дому?

ПРОТОКОЛ

З РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА, ЯКЕ ВІДБУЛОСЯ В ДНЯХ 17 ДО 21 ЛЮТОГО 1936 РОКУ В ДОМІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА ПІД Ч. 81-83 ГРЕНД СТРІТ, ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.

5)

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО Є. СЛОБОДЯНА.

Мені припала честь здати звіт з моєї діяльности з філядельфійської округи. Маючи на увазі, що в тій окрузі є два головні урядники, я старався полагоджувати всякі організаційні справи в порозумінню з головним контрольором А. Пашуком.

На припоручення головної канцелярії У. Н. Союза я на протязі року мав кілька справ до полагодження.

І так полагодив я у відділі 321 в мирний спосіб справу непорозумінь, що виникли там через відділові гроші.

Був на зборах відділу 383, де пояснював членам справу переходу зі старого до нового роду обезпечення. Тепер довідуюся, що вже всі члени того відділу знаходяться в новім роді обезпечення.

У відділі 339 були непорозуміння щодо передачі відділових грошей. Ту справу полагодив я вдоволяючо. Також полагодив я непорозуміння у відділі 324, де предсідник був зрезигнував, а його обовязки виконував заступник предсідника.

На запрошення урядників відділу 83 був я на концерті та на забаві, улаштованій тим відділом. При тій нагоді я говорив про Союзові справи, а зокрема закликав усіх членів до праці над приєднуванням нових членів.

На протязі року я скликував з гол. контрольором А. Шапуком окружні збори відділових урядників міста Філядельфії й околиці. На тих зборах давали ми пояснення в ріжних організаційних справах та заохочували урядників до активнішої та живішої роботи в користь У. Н. Союза. На одних з тих окружних зборів був також приявний гол. рекордовий секретар Д. Галичин, який говорив про виміну грамот зі старого до нового роду обезпечення та про організування нових членів.

Я відвідував місцеві Союзові відділи та на зборах старався загрівати членів до праці. Брав участь у ріжних вічах, народніх святах та використовував кожну нагоду на те, щоб пропагувати ідею Союза.

Дякую за щиру співпрацю гол. контрольорові А. Пашукові та всім місцевим і позамісцевим урядникам та членам, з якими я мав нагоду на протязі цього року працювати для добра нашої організації.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО Г. ЄВУСЯКА.

My activities for the year 1935 in connection with my duties as a member of the advisory committee were limited. I was assigned to take care of 4 matters. One of these was the merging of branch No. 170 with branch No. 54 on May 28, 1935. In this matter I was accompanied by Mr. Halychyn and the merger was settled very favorably with the members of both branches.

On another occasion, May 12th, I was assigned to a meeting of branch No. 286 to explain to them the benefits that they would further receive in changing their old certificates for those of American Experience certificates. After a lengthy discussion and explanation this matter was understood clearly by the members.

On another occasion I spoke to the members of branch No. 170 on matters pertaining to change of certificates and how it would affect their old members and what other recourse they had.

In the matter of Mr. Macheyowsky I was called upon to make visits to his home a report of which I made to the members of the Supreme Assembly at the yearly meeting.

During the year I attended all affairs of the branches of the U. N. A. in Jersey City and at every opportunity spoke in behalf of the U. N. A. and the benefits to be derived in being a member and working to get new members. During the year I had the opportunity to speak with the executive officers on ways and means of furthering the progress of the Association and at all times I loaned my support and cooperation to the members and officers of the U. N. A. whether it was in connection with the U. N. A. or as brother Ukrainian.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО Т. ШПІКУЛИ.

На протязі 1935 року від 1 січня до кінця грудня я як головний радний Українського Народного Союза полагоджував такі справи:

У моїм звіті за 1934 рік я вже згадував про мої заходи щодо створення молодечого відділу У. Н. Союза в північній частині міста Шікаго. Отже такий молодечий відділ стався дійсністю і зачав своє існування 1 лютого 1935 року, під назвою Товариство Доброї Волі, або GOOD WILL SOCIETY, від. 22 У. Н. Союза. Під добрим і вмілим кермуванням панни М. Любас як предсідниці, і В. Скоропада як секретаря, цей молодечий відділ розвивається зовсім добре. Ці самі урядники остались на 1936 рік і я вірю, що вони доложать ще більше свого труду й енергії в другім році свого урядовання, так, що цей відділ, маючи тепер 19 членів, з кінцем 1936 року матиме два рази стільки членів.

Згідно з припорученням головного фінансового секретаря-касієра Р. Слободяна, був я 19 травня на зборах від. 252, щоб полагодити там справу залеглого довгу. Від. 252 довгував у тому часі до каси У. Н. С. поверх $200. На зборах урядники й члени одноголосно згодились, що в травні вишлють увесь місячний розмет, а крім цього на сплату довгу $50.00, а в наступних місяцях платитимуть не менше як по $25.00, аж доки не сплатять вповні увесь довг до У. Н. Союза. Довіряючи урядові й членам від. 252, вийшов я з тим враженням, що в короткому часі увесь довг буде сплачений, а відділ буде дальше розвиватись так, як це повинно бути. Одначе так не сталось.

Тому, що від. 252 не сповнив своєї постанови, як це згадано повище, я був змушений знов іти на їх збори. Та, на жаль, члени на збори не зійшлися. Тоді я переговорив ту справу з тодішнім секретарем, а він запевнив мене вже вдруге, що в тім місяці напевно виконає постанову з попередніх зборів.

Дня 13 липня я отримав від головного рекордового секретаря Д. Галичина листа, що від. 252 не тільки що не сплачував свій залеглий довг, але навіть не платить місячного розмету. Тому довг, замісць зменшуватись, як я запевняв головну канцелярію У. Н. Союза, ще більше зростав і дійшов до суми понад $300. Отже не лишалося нічого іншого, як тільки суспенза відділу. Щоб не допустити до того, я взявся до роботи, але вже не довіряючи словам секретаря, як це я робив попередньо. Дня 21 липня був я при контролі книжок і переконався, що провадження книжок не було в порядку. Того самого дня був я з кількома членами згаданого відділу. Вони просили, щоб не допустити їх відділу до суспендування, а дати їм тиждень часу, то вони сплатять увесь довг. Дня 28 липня скликав я надзвичайні збори цього відділу. На зборах шість членів підписали аплікації про позички на свої грамоти, а загальна сума тих позичок виносила разом близько $400. До головної канцелярії У. Н. Союза треба було висилати $400.95.

Дня 8 серпня скликав я контрольну комісію, щоб іще раз сконтролювати книговодство від. 252. Тоді я довідався, що секретар не провадив книговодства як слід, та що взагалі не виконував свого обовязку згідно зі статутом. Тому, що вкладки, які він збирав від членів, він уживав на свої приватні потреби та не висилав їх у відповідному часі до каси У. Н. Союза, контрольна комісія винайшла, що на руках секретаря має бути понад $200. Частину з цього секретар уже сплатив, але всетаки остається ще досить до сплачення.

При помочі деяких членів від. 252, а найбільше Кулиняка й Батюка, дня 10 серпня вислано увесь довг до У. Н. Союза, що з кінцем липня виносив $400.95.

Дня 17 серпня скликав я знов надзвичайні збори від. 252, щоб вибрати нового секретаря. По виборі секретаря я закликав усіх членів до злуки з від. 301, який льокується в тій самій галі. Члени зрозуміли користь і значіння злуки й всі одноголосно заявились за злуку.

В справі злуки скликав я 31 серпня збори урядників від. 252 і від. 301. На тих зборах урядники обох відділів були згідні з тим, щоб оба відділи злучились разом. Дальше постановили, що спеціяльні збори всіх членів обох відділів мають відбутись 29 вересня.

По довшій підготові щодо злуки від. 252 і 301 дня 29 вересня відбулись збори обох відділів, на яких я був приявний. На збори явились майже всі члени від 301, а навпаки поступили члени від. 252, не зважаючи на те, що передтим усі члени того відділу одноголосно згодились на злуку. Тому ті збори не дали ніякого позитивного результату в справі злуки. Кілька членів з від. 252 причинились до того, що до злуки не прийшло. Одначе я вірю, що члени обох відділів, розуміючи користь зі злуки, таки в короткому часі допровадять до цього, що оба відділи злучаться.

Згідно з припорученням головного предсідника М. Мурашка був я 18 серпня на зборах від. 243, щоб полагодити там непорозуміння, яке тягнеться від довшого часу. По вислуханні обох сторін я звернувся з просьбою до урядників і членів відділу, щоб на цих зборах всякі непорозуміння закінчили раз на все. Я дістав запевнення від усіх присутніх членів, що вже набудуче вони дружно працюватимуть для добра й розвою свого відділу й У. Н. Союза. На зборах закликав я всіх членів до злуки з від. 216, що льокується в тій самій салі. А зокрема взивав я всіх членів, щоб постаралися створити молодечий відділ у своїй околиці, це є на Вест Пулман. З дискусії, яка велася у повище згаданих справах, я набрав переконання, що урядники й члени бажають злуки, а также хочуть мати молодечий відділ. Треба вірити, що в короткому часі одно й друге виконають.

На припоручення головного предсідника М. Мурашка був я 18 серпня в секретарки від. 216, щоб провірити грошеву справу. Провіривши, я просив секретарку від. 216, щоб вона разом з іншими урядниками й членицями старалась полагодити ту справу в добрий спосіб між собою на зборах, так, щоб не тягатися з тим по судах. Як від. 216 покінчив з тою справою, мені покищо невідомо.

Згідно з припорученням головного фінансового секретаря-касієра Р. Слободяна я розслідив справу виплати сирітської части по бл. п. Юрію Вітковськім, який був членом від. 48 в Мікіспорт, Па., а помер ще 23 квітня 1909 року. По короткому часі я винайшов правдивого спадкоємця і дня 30 жовтня передав йому його частину посмертної запомоги.

Дня 18 жовтня я отримав листа від асекураційного Департаменту стейту Ілліной, що взивав мене явитися в їх офісі в справі У. Н. Союза. Я тоді був занятий своєю працею, а тому попросив адвоката Р. Смука, щоб він провірив цю справу. Від нього я довідався, що якийсь чоловік вніс зажалення до повище згаданого офісу проти відділів У. Н. Союза в стейті Ілліной, що, мовляв, відділи У. Н.

Союза не мають правного дозволу існувати в цім стейті. Я негайно повідомив головну канцелярію в тій справі. На те я отримав опісля відповідь, що У. Н. Союз має „лайсенс" на стейт Ілліной. Значить, люди, що хотіли пошкодити У. Н. Союзові й мати з того своє вдоволення, не осягнули нічого. Їх доноси не зробили ніякої шкоди Союзові, хіба що їм самим принесли неславу.

У моїм звіті за рік 1934 я згадував, що відділи У. Н. Союза в Шікаґо започаткували важне діло. Іще в ювилейному році У. Н. Союза постановили вони збирати фонди на будову чи купно Дому У. Н. Союза в Шікаґо, без якого праця по відділах У. Н. Союза не може як слід розвиватись. Отже комітет усіх відділів продовжує свою працю в тім напрямі, сходиться часто на збори та докладає усіх старань, щоб уже в короткому часі наша Союзова родина могла мати свій власний дім в Шікаґо. Як предсідник того комітету, я вірю, що започаткована праця принесе успіх, як тільки всі урядники й члени всіх відділів в Шікаґо й околиці відтепер ще активніше візьмуться до роботи в цьому напрямі, щоб зібрати якнайбільше фондів на будову чи купно Дому У. Н. Союза. Тоді напевно повстане дім, у котрому зможемо краще й успішніше поширювати українську Союзову ідею.

Вкінці згадаю, що багато разів урядники й члени деяких відділів відносилися до мене за порадами чи інформаціями щодо їх відділів і У. Н. Союза. Я все старався давати їм належні вияснення.

Це приблизно була моя діяльність як головного радного У. Н. Союза на протязі 1935 року.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО І. ЛИСАКА.

Моє звідомлення буде коротке. Зараз по минулім річнім засіданні головного уряду У. Н. Союза я скликав у своїй місцевости всіх відділових урядників, щоб познаймити їх з ріжними ухвалами річного засідання, а зокрема з ухвалою щодо нагород, які У. Н. Союз уділюватиме за приєднування нових членів. Пояснивши справу нагород, я тоді представив урядникам, що кожний урядник чи член Союза має тепер можність зробити добре діло для себе й для орґанізації. Нові члени — це добре діло для орґанізації, а винагорода за приєднання нових членів — це добре діло для себе самого.

В травні я був запрошений урядницями сестрицтва Пр. Діви Марії, від. 322 У. Н. Союза, на їх 10-літній ювилей. На тім ювилею я говорив про У. Н. Союз, порівнував вкладки У. Н. Союза з вкладками інших асекураційних підприємств та доказував, що вкладки У. Н. Союза є такі самі, як це мають найбільші асекураційні компанії, а вкінці звернув увагу на ті привилеї і користи, які ми маємо в Союзі, а яких ми не можемо дістати в ніякій іншій організації. Також говорив про те, що обовязком родичів є подбати, щоб не тільки вони, але також і їх діти були членами Союза.

В листопаді я дістав припоручення від фінансового секретаря-касієра, щоб я полагодив справу члена від. 76 Т. Гими, який без причини та підстави удався до адвоката. Отже ту справу я залагодив в користь члена й орґанізації.

В грудні я дістав знов припоручення з головної канцелярії полагодити подібну справу з членом Р. Стойком, який був передав свою ґрамоту до адвоката. Ту справу я також викінчив вдоволяюче для обох сторін.

Більше припоручень я не мав з головної канцелярії, а тому кінчу на тім свій звіт.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО І. ВАВЕРЧАКА.

На протязі цього року, а саме, від 1. січня до кінця ґрудня 1935 року, я не мав ніяких важніших припоручень з головної канцелярії У. Н. Союза для виконання і тому, відповідно до цього, моє звідомлення є коротке.

Такі припоручення з головної канцелярії, як наприклад справи запомог, я точно виконав. Кожну поручену справу запомоги я докладно провірив та подав головній канцелярії свої завваги щодо просьб поодиноких членів. Таких справ для провірення я мав 8, а належали ті справи до відділів 104, 155 і 168.

Я бував на зборах відділів та при кожній нагоді старався про розвій У. Н. Союза. На протязі року я не мав до полагодження ніяких таких справ, що вириналіб з непорозумінь і з вдоволенням стверджую, що в моїй місцевости не було ніяких непорозумінь по відділах.

Коли мова про орґанізування нових членів, то в тому напрямку на протязі року багато не зроблено. Одинокою причиною цього було те, що в моїй місцевости безробіття ще далі дається дуже в знаки, головно нашим людям. Та я вірю, що при трохи кращих обставинах ту недостачу можна буде легко та скоро направити.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО О. ШАРШОНЯ.

Моє звідомлення, як головного радного У. Н. Союза, є коротке за 1935 рік. В тому році я не мав ніяких припоручень з головної канцелярії для полагодження. А що в моїй місцевости є тільки один відділ Союза, то ту працю, яку я міг виконати, я провадив у своїм відділі. Отже та моя праця полягала в тім, що я докладав старань, щоб задержати при членстві тих, що вже є у відділі, а з другої сторони, щоб приєднати також нових, молодих членів. І одно й друге завдання не є легке, коли мати на увазі нову реформу для старих членів, а до того ще й велике безробіття. Та я робив усе, що тільки можна було зробити в тому напрямку.

На зборах свого відділу я часто говорив у справі орґанізування нових членів, заохочував членів вписувати своїх дітей до Союза, та взагалі при кожній нагоді старався пропаґувати ідею нашої славної орґанізації, У. Н. Союза. Переконував я також тих членів, що ще були в старім роді обезпечення, щодо конечности їх переходу до нового роду обезпечення. Та справа пройшла успішно, бо тепер лишилось тільки кілька членів в старім роді обезпечення. На тім закінчую свій звіт.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО Н. БУСЬКА.

На протязі року я мав тільки два припоручення з головної канцелярії У. Н. Союза до виконання. Зараз по річнім засіданні головного уряду У. Н. Союза гол. предсідник М. Мурашко припоручив мені полагодити справу переступного листа одного члена з від. 334. Ту справу я полагодив так, як мені було припоручено. Дня 8 березня я отримав припоручення від гол. рекордового секретаря Д. Галичина, щоб доручити предсідникові, секретарові й касієрові від. 334 листи в справі залеглого довгу тогож відділу. Це я також виконав.

На запрошення від. 295 з Акрон, Огайо, був я дня 26. травня на їх дні. Дня 29. вересня брав я участь в 25-літнім ювилею від. 112 У. Н. Союза в Клівленд, О.

В нашій місцевости є від. 15 У. Н. Союза, якого члени складаються зродженої тут молоді. Отже в тім відділі від початку його оснування секретарював С. Герман. Та на протязі року він мусів залишити уряд секретаря, бо відїхав до іншого міста на студії. Коли мене повідомлено про те, то я зараз занявся цею справою та підучив нову секретарку в діловодстві та веденні відділу.

В листопаді я отримав лист від члена, що мешкає в Акрон, О., а належить до від. 364 в Клівленд, О. Цей член жалувався, що відділ змушує його взяти переступний лист, або сплатити залеглий довг до відділу. Я тоді припоручив секретарові від. 364, щоб постарався для цього члена про запомогу з фонду запомогового У. Н. Союза, бо як мені було відомо, то цей член уже довгі роки є хорий. А що такого хорого члена інший відділ не схоче приняти з переступним листом, то тимсамим теперішний відділ мусить його й надалі задержати. В такий спосіб полагоджено ту справу вдоволяючо для обох сторін.

Відділові урядники, а також члени вдавались до мене по інформації в ріжних справах, як наприклад, в справах нових родів обезпечень, позичок, відсотків, дивіденд і т. п. У всіх тих справах я давав належні пояснення.

Будучи заразом відділовим секретарем, я працював над тим, щоб придежати членів у відділі, а зокрема звертав я увагу на те, щоб дістати якнайбільше нових членів до відділу. І та праця була успішна.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО І. ГУЗАРА.

Моя діяльність на протязі 1935 року полягала головно в тому, що я робив всякі можливі заходи в справі орґанізування та збільшування рядів У. Н. Союза новими членами. Робив я також заходи коло створення нового молодечого відділу. Для цього я думав використати нагоду, коли голова товариства односельчан „Золота Липа" запросив мене на ювилей того товариства, обіцюючи мені, що з тої молоді, яка гуртується в тім товаристві, можна буде створити молодечий відділ У. Н. Союза. Отже на ювилею того товариства був я 12. травня. Там я виголосив довгу бесіду на тему: чому ми повинні належати до У. Н. Союза. Переповівши коротко історію У. Н. Союза та його кількадесять-літньої праці, я задержався довше на поясненні тих ріжних користей, які дає членство в У. Н. Союзі. По ювилею я ще кілька разів переговорював справу створення молодечого відділу з поодинокими членами, а також урядниками того товариства, але вкінці показалося, що мої заходи безуспішні. Заявили мені, що їх товариство складається з самих односельчан, а тому колиб творити відділ Союза, то такий відділ не міг би бути створений тільки з самої молоді. До того відділу треба булоб принимати старих і молодь. Це значить, що треба булоб давати дозвіл на орґанізування нового відділу, хоч цей відділ не був би молодечий. А в тому самому часі в Ню Йорку є вже споре число відділів.

Дня 27. травня був я в головній канцелярії У. Н. Союза, й при цій нагоді гол. рек. секретар Д. Галичин передав мені листа, писаного одним комітетом односельчан. Цей комітет бажав дістати докладні інформації в справі заснування нового відділу У. Н. Союза. Це припоручення головної канцелярії я виконав та при найближчій нагоді удався до того комітету разом зі секретарем від. 361, М. Боднаром. Коли я представив тому комітетові, що в останніх часах ми вже не творимо нових відділів по тих містах, де вже є Союзові відділи, а натомісць прямуємо до злуки існуючих відділів, то ціла справа відразу охолола. Я заявив тому комітетові, що вони можуть створити окремий відділ, одначе тільки з родженої тут молоді. Обіцяли мені, що роздумають над тою справою та покличуть мене на інші збори, та досі нічого з того не вийшло.

Щодо приєднування нових членів до від. 361, де я є предсідником, то праця в тому напрямі на протязі 1935 р. була вповні успішна.

ЗВІТ ГОЛОВНОЇ РАДНОЇ АННИ БОЇВКИ.

Вп. Пані й Панове головні урядники:

Я жалую, що на протязі 1935 року я не могла бути такою активною та діяльною, як це було нераз у попередніх роках. Та це не залежало від мене, бо мої обставини зложились так, що я майже цілий рік перебувала зовсім деінде, а не в тій місцевости, де знаходиться мій відділ та де я звичайно вела свою роботу. І власне моє перебування в зовсім іншій місцевости було причиною того, що я не могла посвятити Союзовим справам стільки часу, скільки я булаб бажала. Та всеж таки я виконувала ті припоручення, які я мала від головної канцелярії, та старалась працювти в користь У. Н. Союза.

ЗВІТ ГОЛОВНОЇ РАДНОЇ ОЛЕНИ ПРИДУН.

Моє звідомлення за 1935 рік буде коротке. Від головної канцелярії я не мала ніяких припоручень, щоб у поблизьких відділах були якінебудь непорозуміння, що вимагалиб моєї полагоди. Навпаки, знаю, що всюди була згідлива та щира праця. Одна задача, яка є дуже трудна до виконання, це приєднування нових членів, а зокрема молоді до У. Н. Союза. Над тою справою ми повинні добре застановитись та шукати якоїсь розвязки. Треба подумати також над тим, що оплата за часопис є значною перешкодою в організуванні молодих, тут роджених членів.

Вкінці додам, що на протязі року я, як головна радна, старалася сповнити свої обовязки супроти нашого Батька-Союза ревно та щиро.

На тім вичерпано звіти всіх головних урядників та закінчено наради першого дня в годині 5:30 ввечір.

ДРУГИЙ ДЕНЬ РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ.

Головний предсідник відкрив збори в годині 9:15 рано та предложив на порядок дня наступну точку нарад, а саме:

Дискусія над звітами.

Головний предсідник передає провід зборів заступникові гол. предсідника В. Малєвичові, бо власне над звітом предсідника мала наступити дискусія. До дискусії над звітом гол. предсідника зголосились отсі головні урядники: А. Пашук, Д. Капітула, Г. Євусяк, І. Гузар, І. Лисак і С. Слободян.

Контрольор А. Пашук ставить такі запити:

1. На минулій конвенції гол. предсідник переконував делєгатів, що добро організації вимагає, щоб предсідник працював постійно в головній канцелярії. Тепер у звітах головного предсідника нема нічого сказано про те, які ощадности пороблено, або яку користь принесла для нашої організації його постійна присутність в головній канцелярії.

2. Головний предсідник виконує вже майже цілий рік обовязки предсідника й завідателя „Свободи". Цим урядуванням він нам доказує, що тут не потрібно котрогось урядника. Отже котрого урядника не потрібно тут: предсідника чи завідателя?

3. В роках 1930, 1931, 1932 була велика депресія. Всі банки й подібні нашій організації інституції не давали ніяких морґеджів навіть на найбільше вартісні реальности. Чому ж екзекутива У. Н. Союза уділювала в тих роках морґеджі на такі суми як $40,000 до $100,000?

4. Чому залеглі податки на морґеджах У. Н. Союза, які в 1933 році виносили близько $78,000, зросли на $93,000 в 1935 році, та чому залеглі відсотки на морґеджах побільшилися зі суми $38,000 в 1933 р. до суми $58,000 в 1935 р.?

5. Іще минулого року я говорив про те, що треба дістати від адвокатів копії „сетлюнків" щодо тих морґеджів, які Союз уділював, головно в роках 1930, 1931 і 1932. Чи гол. предсідник постарався про те?

Радний І. Гузар протестує проти цього, щоб контрольор А. Пашук забирав час ставленням таких питань, які належали до компетенції попереднього головного уряду. Бо такий запит, чому попередній екзекутивний комітет У. Н. Союза уділював морґеджі на високі суми в 1930, 1931 і 1932 році, міг бути вмісним на річних засіданнях у дотичних роках, або наприклад на минулій конвенції, та вже зовсім не належить він до дискусії над звітом головного предсідника, який здав нам звіт зі своєї діяльности за 1935 рік, отже над тим звітом ми повинні дискутувати та ставити відповідні запити.

Радний С. Слободян поділяє думку радного І. Гузара в повищій справі.

Гол. предсідник: До 1. Про всі ощадности та зиски, які зроблено в минулому році, я подав у свому звіті, коли я згадував про трансакції бондами, про збирання чиншів, винаймлювання помешкань, обнижування податків, продаж одної реальности й т. д. Над тими всіми справами я працював та старався разом з іншими членами екзекутиви поробити такі ощадности, які тільки були можливі.

До 2. Коли я виконував обовязки головного предсідника, а заразом і завідателя „Свободи", то це ще не означає, що один з тих урядників є тут непотрібний. Навпаки, стверджую, що до сповнювання тих обовязків потрібно конечно двох людей. Бо праця, відповідно розділена та припильнована, дає і відповідні результати.

До 3. Хоч депресія була, то, не зважаючи на те, організація мусіла робити інвестиції. Організація не могла держати грошей у банках на низькі відсотки, або й зовсім без відсотків. Тому треба було інвестувати гроші в морґеджах, тимбільше, що в тих роках банкам грозила небезпека що можуть бути закриті кожної хвилі. Як відомо, то в 1933 році те й сталося.

До 4. Залеглі відсотки з кінцем 1935 року виносили не $58,000, але $43,967.04. Щодо податків, то їх нема на суму $93,000, але на суму $86,000, якщо до тої суми вчислитиб тих понад $40,000, які заплатила організація в 1935 році при перебранні реальностей на власність або під контролю, та суму $21,000, які належаться місту за 1935 рік, а щодо заплати яких ми зможемо натискати на власників доперва в біжучому році.

До 5. Ми дістаємо тепер від адвокатів копії звідомлень про їх видатки при уділюванні морґеджів. Коли мова про ті морґеджі, які були уділені в 1930, 1931 чи 1932 році, то адвокати сказали нам, що вони не є обовязані видавати копій звідомлень про їх видатки, хіба що заходилаб якась важна причина в якімсь спеціяльнім випадку.

Контрольор Д. Капітула запитує: Чому звіт головного предсідника виказує, що організація досі перебрала на власність 24 реальности, коли згідно з контрактами власности, що знаходяться в посіданні У. Н. Союза, виходить, що тільки 19 реальностей перебрано.

Чому в звіті гол. предсідника нема подано, що на домі в Філядельфії, який свого часу перебрано на власність У. Н. Союза, організація мала недобір. Звіт тільки виказує, що У. Н. Союз отримав з цього дому за останні два роки $124.39.

Коли екзекутива У. Н. Союза ухвалить резолюцію, уповажнюючи гол. фінансового секретаря-касієра продати якісь бонди, то на чиє імя приходить чек за продані бонди: чи на імя гол. фін. секретаря-касієра, чи на імя У. Н. Союза?

Чому з кінцем року було в банках аж $247,498.13 готівки?

Головний предсідник: Я подав у своїм звіті ті всі реальности, з яких організація колектувала чинші, а таких реальностей є досі 23. З цього числа 19 реальностей є вже перебрані на власність У. Н. Союза, а знов 4 реальности ще не є власністю організації, але ми колектуємо з них чинш. Коли вчислити до реальностей організації ще Союзовий дім, тоді дістанемо загальне число 24.

Щодо дому в Філядельфії, то я подав у своїм звіті тільки ту квоту, яку прислав Союзові контрольор А. Пашук, що заряджує тим домом та колектує з нього чинш. Прислана ним квота виносила $124.39 і та квота є подана в звіті. Та треба ствердити, що на тім домі був недобір, бо ввесь прихід за два роки виносив $400.25, а розходу на вдержання дому та на податок було $989.75.

Коли екзекутива У. Н. Союза уповажнює гол. фін. секретаря-касієра продати якісь бонди організації, то чек за продані бонди приходить завжди на імя У. Н. Союза.

Чому У. Н. Союз мав з кінцем року стільки готівки по банках, то це справа, над якою ми всі тут повинні застановитись. Правда, готівка в банках не є завжди така висока, як це було якраз з кінцем року, одначе фактом є, що не все можна піднайти відповідне місце для інвестиції гроша, а тому нераз назбирається готівки більше, як це повинно бути. Бо справа інвестиції є тепер дуже складна, а тому в їх виборі треба кермуватись великою обережністю, досвідом та вичікуванням нераз відповідного моменту.

Контрольор Д. Капітула завважує, що банки в стейті Пенсильванія платять ще тепер 2½% від грошей, депонованих на щадниче конто, а тому для організації, замість держати більшу суму гроша на чекових контах без ніяких відсотків, булоб кориснісше вкладати частину з тих грошей до таких банків, які платять 2½%.

Гол. предсідник відповідає, що вкладання гроша до банків на 2½% не розвязує квестії того роду інвестиций, які організація повинна мати. Бо для наших грамот потрібно інвестиций, які приносилиб принаймні 3½%.

Радний Г. Євусяк бажає вияснення в таких справах:

1. Чому на програмі нарад з річного засідання не було згадки про завідателя „Свободи" П. Мацийовського, та чому він не здавав звіту з адміністрації „Свободи".

2. У звіті предсідника було сказано, що з огляду на те, що організація перебрала на протязі року ще кілька нових реальностей на власність, то тимсамим праця, получена з заряджуванням усіх реальностей У. Н. Союза, збільшилася. Коли так справа мається, то чому екзекутива У. Н. Союза зменшила нагороду з 3% на 2½% тому робітникові, що займається колектуванням чиншів та доглядає тих реальностей?

3. Чому видатки, получені зі знижкою податків на реальностях У. Н. Союза, виносили одну третину з обниженої суми, коли відомим є, що в 1935 році можна було дуже легко обнижити податки та не треба було стільки платити.

4. Чому не запроваджено книговодства, яке тепер треба вести в звязку з ухваленим „Сошел Секюріти Ект"?

5. Мені відомо, що адвокати У. Н. Союза числили давніше деяким особам, що діставали морґеджі в Союзі, 5% або навіть і більше відсотків від позиченої суми морґеджу, за перепроваджения морґеджової трансакції. А що це були звичайно морґеджі на вищі суми, то числячи дотичним особам пять або й більше відсотків, адвокати мусіли заробляти великі гроші. Знаю зокрема про один випадок, де морґедж виносив $39,000, а адвокат почислив більше ніж 5% від тої суми за свою роботу. Коли дотична особа спитала адвоката, чому його видатки виносять так багато, то адвокат, як кажуть, відповів, що урядники Союза не позволяють йому брати нижчу ціну. Хоч ті справи, які тут порушую, не належать до цього річного засідання та до цього головного уряду, бо морґеджі, які маю на увазі, були уділювані в часах урядування попередніх урядів, то проте, на мою думку, булоб добре їх вияснити, щоб ми знали, як властиво справа малася.

6. Хто видає асекураційні поліси на морґеджах та реальностях У. Н. Союза, та хто дістає від тих поліс комісове?

Гол. предсідник відповідає:

До 1. П. Мацийовський не є тепер завідателем „Свободи", а тому він не здавав звіту зі своєї діяльности. Відповідне вияснення в тій справі я подав при моїм звіті з адміністрації „Свободи".

До 2. Комісове від грошей, колектованих з чиншів на домах У. Н. Союза, зменшено з 3% на 2½%, бо з перебранням більшого числа реальностей на власність організації загальна сума, колектована з чиншів, збільшилась, а відповідно до того й комісове збільшилось. Отже, щоб заощадити гроша для організації, екзекутива вважала за відповідне зменшити комісове.

До 3. Ми самі булиб дуже раді, колиб можна дістати знижку податків без ніяких окремих видатків. Та ми добре розвідувались в тій справі й переконались, що без заплати не можна цього осягнути. Знаю про випадки, де люди платять не одну третину, але половину від обниженої ціни.

До 4. На протязі цього року ще не потрібно вести окремого книговодства в звязку з ухваленням „Сошел Секюріті Ект". Ця справа буде для нас актуальною допервa з початком 1937 року.

До 5. Скільки брали адвокати за перепроваджения морґеджових трансакцій, наприклад у роках від 1929 до 1932, про те я не знаю. Я можу тільки заявити, що я ніколи не мав ніяких зажалень від ніяких осіб, що діставали колись

морґеджі в Союзі, що, мовляв, вони заплатили адвокатам забагато. Таксамо я перший раз чую про такий випадок, що адвокат нібито сказав певній особі, що він не міг брати за свою роботу нижчої заплати, бо урядники Союза йому не дозволяли.

В тій справі забирають слово контрольор Д. Капітула й радний І. Гузар, та домагаються докладного вияснення, заявляючи, що хоч це давня справа, то всеж в інтересі орґанізації є, щоб вона була провірена та вияснена.

Також рек. секретар Д. Галичин зазначує, що, на його думку, цеї справи не можна оставляти неполагодженою, та що її треба зараз на тім засіданні вияснити. Тому він ставить внесення, щоб покликати на засідання адвокатів, а також ту особу, якій адвокат говорив, що він не міг брати за свою роботу дешевше, бо, мовляв, урядники йому не дозволяли.

Це внесення рек. секретаря Д. Галичина, поперте контрольором Д. Капітулою і радним І. Гузаром, поставлено під голосування і воно перейшло одноголосно.

Покликані адвокати прийшли на збори. А дотична особа, про яку тут повище було згадано, хоч повідомлена, на збори не явилась. Отже адвокати зложили заяву, що коли вони брали за свою роботу при перепроваджуванні морґеджових трансакцій навіть і 5%, то така була тоді їх ціна. Такусаму, або й більшу ціну брали всі інші адвокати в тих часах. Вони ніколи не питались урядників Союза, ані не радились їх, а таксамо й урядники ніколи не мішалися в те, скільки вони мають брати за свою роботу, бож тут не йшло про справи, за які мав би платити Союз, але це були справи, які вони полагоджували для ріжних людей і ті люди платили їм за роботу. А тому, якщо є якись нарікання зі сторони якихсь людей, то хай ті люди звернуться з тим до них, а не до Союзового урядника, чи до Союза. Урядники Союза не могли настановляти й не настановляли їм ціни, яку вони брали від ріжних сторін за свою роботу при перепровадженні морґеджів, а тому та особа, яка нібито заявляла, що справа малась інакше, зложила зовсім неправдиву заяву.

Приявні головні урядники приняли до відома повище вияснення і на тім покінчено ту справу, а тоді адвокати опустили салю засідань.

До 6. Щодо асекураційних поліс на морґеджах та реальностях У. Н. Союза, відповідає далі гол. предсідник, то орґанізація має поліси, видані ріжними асекураційними аґенціями. Частина з тих поліс є видана аґенцією Вудворд і Віліямсон і для тих поліс гол. фін. секретар-касієр Р. Слободян є брокером.

Радний Г. Євусяк запитує, яку суму виносили премії, наприклад за 1935 рік, від тих асекураційних поліс, для яких фін. секретар-касієр Р. Слободян є брокером, та скільки виносило комісове фін. секретаря-касієра від тих поліс?

До відповіди на цей запит голоситься фін-секретар-касієр Р. Слободян та заявляє, що премія, яку заплатив У. Н. Союз від асекураційних поліс на своїх або контрольованих орґанізацією реальностях за 1935 рік, виносила $2,488.42, а його комісове від цеї суми було коло $400.

Контрольор Д. Капітула завважує, що провадження асекураційного діла гол. фін. секретарем-касієром треба вважати приватним бизнесом, а тому гол. фін. секретар-касієр, будучи головним урядником орґанізації, повинен зрезиґнувати з цього приватного бизнесу та передати ведення асекураційного діла комусь іншому.

Радний І. Лисак подає до цеї справи свої завваги з власного досвіду, та зазначує, що він противиться тому, щоб фін. секретар-касієр мав передавати ведення асекураційних поліс на реальностях У. Н. Союза якомусь іншому брокерові, бо в такім випадку ми не матимемо такої певности щодо цього, що кожна поліса буде на час відновлена, на час заплачена, та на час полагоджена, як ми маємо тепер, коли фін. секретар-касієр провадить те діло та має над тим свій нагляд.

Радний І. Гузар заявляє, що вже нераз він чув говорення про якесь комісове, та ніколи він не знав, як властиво малася справа з тим комісовим. Це перший раз, що він довідується про те, що фін. секретар-касієр Р. Слободян мав комісове від асекураційних поліс на реальностях У. Н. Союза.

Гол. предсідник: Фін. секретар-касієр Р. Слободян провадить асекурацію від 1930 року. Я не вважав за відповідне жадати від нього, щоб він передав ту асекурацію якомусь іншому брокерові, бо для орґанізації не робить ріжниці щодо цього, хто є брокером. Тут іде тільки про те, щоб тим брокером була людина відповідна й така, що давалаб запоруку, що вона подбає та як слід припильнує всіх тих справ, які є получені з асекураційними полісами.

Фін. секретар-касієр Р. Слободян: Брокером для асекураційних поліс на частині морґеджів і реальностей У. Н. Союза був довгі роки пок. С. Ядловський. По його смерти, я, маючи лайсенс, перебрав ведення асекураційного діла й досі його провадижу. Цеї справи ніколи ніхто не квестіонував. Роботу, яка є получена з веденням цього асекураційного діла, я виконую звичайно поза урядовими годинами.

Радний І. Лисак запитує гол. предсідника, чому орґанізація не постаралась про якогось відповіднішого завідателя для дому в Філядельфії, на якому Союз мав близько $600 утрати за минулі два роки.

Гол. предсідник: Я не можу сказати, що контрольор А. Пашук, який тепер заряджує тим домом, не зробив усього, що можна було зробити в тім випадку.

Контрольор А. Пашук: Цей дім є побудований зле та непрактично. Його не можна вживати на приватне помешкання, а тільки хіба для винайму на малі підприємства. Заряджуючи тим домом, я старався разом з радним С. Слободяном винаймувати салі та робити все, що серед даних обставин можна було зробити.

Радний С. Слободян: Дім є справді збудований так, що його не можна як слід використати та видістати з нього в теперішній час на стільки гроша, щоб покрити всі видатки.

Опісля радний С. Слободян запитує гол. предсідника, чи він на протязі 1935 року був у якихось місцевостях та відвідував Союзові відділи.

Гол. предсідник заявляє, що він тим разом не згадував у своїм звіті тих місцевостей та тих відділів, які він відвідав на протязі року, та фактом є, що він бував по відділах.

На тім вичерпано дискусію над звітом головного предсідника М. Мурашка й на внесення радного С. Слободяна, поперте радними О. Шаршонем і А. Боївкою, принято звіт так, як він був зложений та уділено йому одноголосно вотум довіря.

Гол. предсідник перебирає провід зборів, зазначуючи, що наступною точкою нарад є дискусія над звітом заступника гол. предсідника, інж. В. Малевича.

Радна О. Придун ставить внесення, а попирає його радний Т. Шпікула й радний І. Гузар, щоб приняти звіт заступника гол. предсідника без дискусії та уділити йому вотум довіря. Це внесення перейшло одноголосно.

З черги наступила дискусія над звітом заступниці гол. предсідника, М. Розоміло. Радний Н. Бусько завважує, що заступниця гол. предсідника подала в своїм звіті, що вона полагодила справу від. 334, та брала участь у ріжних імпрезах. А йому відомо, що заступниця головного предсідника, хоч була запрошена, то не пішла навіть на імпрезу, що була влаштована заходом Союзового відділу молоді. Власне молодь жалувалася, що заступниця голов. предсідника віднеслась до цеї справи байдуже.

Заступниця гол. предсідника: Я представила в звіті свою діяльність так, як це справді було. Справу від. 334 я привела до порядку, в ріжних імпрезах я брала участь, зі секретарями та предсідниками відділів я обговорювала ріжні справи орґанізації, а що я не була на імпрезі молодечого відділу, то на те була причина. Я радо булаб зайшла на ту імпрезу, якби не те, що була тоді перешкоджена.

Радний С. Слободян запитує, чому заступниця гол. предсідника не давала ніколи закликів до жінок у справі орґанізування жіноцтва в ряди У. Н. Союза.

Заступниця гол. предсідника зазначує, що така справа належить більше до головної канцелярії, ніж до поодиноких урядників чи урядників головного уряду. Коли головна канцелярія видає заклики, то ці заклики є завжди скермовані до всього членства, то є до членів і до члениць.

Радний Шаршонь ставить внесення, поперте радними І. Лисаком і І. Ваверчаком, щоб приняти звіт заступниці гол. предсідника М. Розоміло та уділити їй вотум довіря. Внесення відголосовано одноголосно.

Опісля наступила дискусія над звітом гол. рекордового секретаря, Д. Галичина.

До дискусії над тим звітом зголосились наступні головні урядники: А. Пашук, І. Гузар, О. Придун, Г. Євусяк, Д. Капітула, Т. Шпікула, Н. Бусько, І. Лисак, І. Ваверчак і В. Малевич.

Контрольор А. Пашук завважує, що, переглядаючи в часі контролі протоколи з нарад головного екзекутивного комітету за минулий рік, він не міг знайти, щоб у протоколі з нарад, які відбулися 19. липня 1935 р., а на яких були приявні члени екзекутиви та члени контрольної комісії, були точно та докладно записані деякі питання, які він ставив гол. предсідникові.

Рек. секретар: Збори з 19 липня 1935 р., на яких були приявні члени екзекутиви й члени контрольної комісії, не були офіціяльні. Вони мали тільки інформативний характер та служили для виміни думок у деяких справах. Опісля того самого дня відбувалися збори самих членів екзекутиви, й з тих зборів є списаний докладний протокол.

Радний І. Гузар запитує, чи є виготовлені таблички кляси III. Молодечого Департаменту, зазначуючи, що такі таблички повинні бути вислані до всіх відділів У. Н. Союза.

Рек. секретар: Коли я висилав до всіх відділів У. Н. Союза бальот загального голосування в справі нової молодечої грамоти 16-літнього вивінування, то разом з тим бальотом я вислав також окремий обіжник, даючи в ньому відповідні пояснення щодо тої дитячої грамоти. В тім обіжнику були подані також табелі тих вартісних зворотів, які ця нова дитяча грамота передбачає. Це значить, там були подані три табелі: табеля вартісних зворотів у формі виплаченого обезпечення, табеля вартісних зворотів готівкою, і табеля вартісних зворотів у формі безплатного продовження і вивінувальної готівки. Отже ці самі табелі можнаб тепер знов видрукувати та розіслати їх у більшій скількости до всіх відділів.

Радна О. Придун запитує, коли У. Н. Союз уділюватиме дивиденду для членів у клясі Т.

Як відомо, зазначує рек. секретар, цього року, таксамо як і минулого, У. Н. Союз уділив дивиденду в формі відповідного опусту в місячних вкладках для членів, що є обезпечені в клясах Е, Р, О, та обезпечили себе в тих клясах у роках 1926 до 1930 включно. Тимсамим найблизчий рік, з якого члени дістали цього року дивиденду, є 1930. Це означає, що У. Н. Союз уділював цього року дивиденду тим членам, які є членами нового роду обезпечення пять або більше років. А що в клясі Т У. Н. Союз не має ще таких членів, які булиб уже в тій клясі пять років, то ця обставина пояснює нам, чому члени кляси Т не дістали ще дивиденди. Бо коли мова про дивиденду, то до неї є управнений тільки член нового роду обезпечення, а члени з кляси Т вважаються членами нового роду обезпечення від того часу, коли вони змінили свої грамоти та почали платити вкладки до нового роду обезпечення. Отже члени з кляси Т отримають дивиденду у відповідному часі. Якщо часи поправились би принаймні троха й інвестиції орґанізації приносилиб трохи вищі відсотки, як це є тепер, то дивиденди, замісць по пятьох роках, можна буде уділювати, наприклад, по чотирох роках. Тоді, очевидно, члени з кляси Т, що переписались до цеї кляси в 1933 році, моглиб одержати відповідну дивиденду вже в наступному році.

(Далі буде).

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ЧИ ЛИШЕ ДЛЯ МОРЯКІВ?

Організація „Американ Мерчент Марін Лайбрері Асосіейшен" подала до публичного відома свій заклик, що дня 20-го квітня починається тиждень книжки для моряків.

Цей тиждень книжки для моряків має на ціли зібрати для моряків на американських пасажирських і товарових кораблях 250,000 книжок та 200,000 журналів. Організація думає подати лектуру для людей, що пливають морем і не можуть купити собі книжки або місячника, як їм забагнеться читати.

Цей заклик це неначе зеркало, поставлене перед людьми, що люблять говорити про потребу освіти, школи, культури, цивілізації, тощо. Чи мають ці люди, що ходять на суші, книжки й місячники? Чи може, як це часто буває, книжки й місячники мають ті, котрим їх тяжко добути, а ті, що можуть їх мати, як їм тільки забагнеться, обходяться без книжок? Скільки, наприклад, наших людей говорять про наших великих поетів, їх ніколи не читаючи?

ЩЕ ЗАКИ ПОПЛИВ.

Як тільки спустили на воду найбільший англійський пасажирський корабель „Квін Мейрі", зараз, ще заки пустили його на пробну подорож, уже почали його асекурувати, себто забезпечувати втрати, які можуть статися для власників з якогось випадку.

Скільки людей подумають про потребу обезпечення, коли вони пускаються на воду? Скільки чоловіків, оженившись, подумають, що тепер від їх життя залежить добро родини, отже забезпечать своє життя? Скільки людей, взявшися за працю, при якій людину може стрінути нещастя, забезпечують родину на випадок такого нещастя?

ЮВИЛЕЙ ПРИГАДУЄ.

Місто Нюарк, у стейті Ню Джерзі, святкує століття свого існування.

Це нам пригадує молодість американських міст. Як молоді вони, коли їх порівняти з містами Европи. Ось, наприклад, про Київ каже Українська Загальна Енцикльопедія: „Київ — одна з найстарших осель України, заселений уже в часах доісторичних старо-камяної доби".

Наймолодшою столицею галицької землі було місто Львів, але і його, як кажуть, заснував Данило Романович, що жив від 1202-го до 1264-го року.

ЩЕ ОДИН КНИЖКОВИЙ ТИЖДЕНЬ.

Дня 23-го квітня починають у Ню Йорку „бук-шеринґ вік". Ріжні організації обєднались разом для обміни своїх книжок. Думають передовсім про засоблення книжками в цей спосіб шпиталів, вязниць та милосердних установ. Книжки будуть зібрані в один центральний уряд, де вони будуть покласифіковані, скатальовані та розділені на місцеві бюра.

Деякі люди „діляться" з власником книжкою в цей спосіб, що зичать від власника книжку, обіцюючи її віддати, але не віддають.

„Ми мусимо підготовити публику, щоб шанувала книжку, щоб знала її ціну, а тоді вже діло піде гладко", писав ще в 1898-мім році Осип Маковей у Літературно-Науковім Вістнику.

„Як би то ви, гадаєте, щоб шанувала книжку?" — питалися його.

„Гадаю так, щоб шанувала її більше, ніж свою хустину до носа, бо сьогодня й так не шанує. Ви дивуєтеся? Може не правда? Наприклад, ви не поважилися би витягти комусь хустинку з кишені й не віддати її, хочби вона була варта тільки пять крейцарів. Але книжку від когось взяти і не віддати її, або в найліпшім випадку віддати знівечену і подерту, то ви поважились би"...

БРАК ПАТРІОТИЗМУ?

Критикують республиканці президента Рузвелта за його понеділкову промову, виголошену в Болтиморі. Один критик закидує президентові, що він говорив многої про буденні річи, а не про високі ідеали патріотизму.

Колись Іван Франко писав про подібне питання, оцінюючи популярне галицьке видавництво „Батьківщину", редаговану Юліяном Романчуком: „Хоч видавець належав до найвидніщих старших українофілів, то в його газеті українофільського в старім смаку не було майже нічого. Правопис етимольоґічний, про Україну, козаків, гайдамаків, загалом про „славну минувшину" і „народні святощі" майже ані слова; натомісць тверезе, просте слово до селян про їх життєві справи, про те, що діється довкола них, у краю, в державі".

Що вважав Іван Франко важнішим?

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

АСТОРІЯ, Л. АЙ. Бр. св. О. Николая, від. 5, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів і членниць, що місячні збори відбудуться в суботу, 18 квітня, в годині 7:30 ввечір, в гали Чеського Нар. Дому 29-19 — 24 Евеня. Обовязком є кождого члена прибути на ці збори. Контрольна комісія здасть звіт за перший квартал. Пригадуємо тим членам, котрі байдужні зглядом відділу, що відділ не буде за нікого вкладок платити. Взиваємо тих членів, до котрих це відноситься, щоб прийшли і сказали своє слово, що думають робити, щоб опісля не жалували і не нарікали на відділ. Кождий член повинен своїх дітей вписати до У. Н. Союза а не вписувати до чужих організацій, бо навіть ворожих нашому народови. Хто зі старших хотів би вписатися нехай зголоситься на збори. Неявившийся на ті збори член ги урядник підлягає карі після статута. — І. Сидор, предс.; А. Климишин, кас.; П. Баранич, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. Усп. Пресв. Богородиці, від. 123, повідомляє всіх своїх членів, що збори відбудуться в неділю, дня 19 квітня в церковній гали зараз по Службі Божій. Просимо членів, щоб вирівнали свої вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Уряд.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Тов. Запорозька Січ, від. 155, повідомляє всіх своїх членів, місцевих і позамісцевих, що місячні збори відбудуться в четвер, 23 квітня, в годині 7.30 ввечір, в гали Укр. Нар. Дому. Просимо, щоб довгуючі члени вирівнали свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані, згідно з ухвалою товариства. — Іван Ваверчак, предс.; Василь Яричинич, кас.; Андрій Яричевський, секр.

МІННЕАПОЛІС, МІНН. Тов. ім. Бог. Хмельницького, від. 345, повідомляє всіх членів, що збори відбудуться в четвер 23-го квітня, в годині 7:30 ввечір, 505 — 4th St., N. E. Просимо всіх членів прибути на час. Будемо принимати нових членів. — Й. Ковалів, д-р Пастушенко.

ГЕЗЛЕТОН, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 85, повідомляє своїх членів, що мітинґ відбудеться в неділю, 19 квітня, в Юній Гали під ч. 43 Норт Виюмінґ ул. На порядку нарад: справа по бл. п. Стефані Лотоцькім, члені нашого відділу і другі справи. — Володимир Шипула, предс.; О. Костюк, секр.; Мих. Поливка, кас.

МІЛВОКІ, ВІС. Тов. ім. Іван Франка, від. 103, повідомляє всіх членів, місцевих і позамісцевих, що місячні збори відбудуться в суботу, 18 квітня, в годині 6:30 ввечір під ч. 1300. Заздатель будинку Гінек. Просимо членів прибути на час. — Н. Кудринський.

ЧЕСТЕР, ПА. Урядники бр. св. Арх. Михаїла, від. 352, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19-го квітня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній 3-та і Гарвік вул. На тих зборах обовязаний бути кождий член під карою (кара згідна з ухвалою), бо маємо дуже важні справи до полагодження. — Михайло Ковальчук, секретар.

БОФАЛО, Н. Й. Подаємо до відома членам відділу 299, що збори відділу відбудуться в неділю, 19 квітня, в годині 2-гій пополудні. Просимо членів бути на час, бо маємо важні справи до полагодження, тому присутність кождого члена конечна. Довгуючі члени мусять вирівнати свої залеглости, або будуть суспендовані. — За відділ: А. Коваль, предс.; І. Сидорович, секр. ф.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ТОЛІДО, О.

Концерт в память Тараса Шевченка.

Дня 29. березня б. р. товариство ім. Тараса Шевченка, молодечий відділ 165 У. Н. Союзу, влаштував концерт в память 122 роковин Тараса Шевченка. Свято відбулося в галі величавого будинку Y.W.C.A. Концерт розпочато „Заповітом". Співали пані Е. Бляseцька, М. Ткаченкова, М. Корнова, М. Шашак, З. Юркевич і п. С. Ткаченко.

Святочну промову виголосив о. Олександер Крохмальний з Росфорд, Огайо.

В своїй промові зупинився бесідник над Шевченком як найбільшим нашим поетом. Бесідник порівняв поезії Шевченка до життя українського народу. А далі звернув увагу на заклик Шевченка до згоди, що міститься в його словах: Обніміте брати мої, найменшого брата.

Бесідник говорив так щиро, що багато слухачів розплакалося.

Марія Корнова деклямувала до „Живих і мертвих".

Іван Зінкевич і Мирослав Юркевич грали на скрипках дует, а Марія Перій акомпаніювала. Стефанія Андрусевич з Дітройт, Міш., відограла на пяні „Українську думку". Марія Перій відограла на пяні з дитячою орхестрою „Гей, там на горі Січ іде".

„Одної ночі", образець на одну дію представили Михайло Бляseцький, Марія Корнова, Юрій Ліщук і Данило Івасюк.

Гість Іван Іванчук з Дітройт, Міш., представив англійською мовою коротку історію України, що було дуже цікаве для молоді.

Ольга Петрик з Дітройт, відспівала „Ой казала мені мати". В. Санкевич відограв сольо на гармонії. Ольга і Мирослава Савко з Дітройт, співачки з радіової години, відспівали дует „Кого я люблю". Виступав теж дитячий хор і були дитячі деклямації. Маленькі дівчатка близнячки Тутак відспівали „Ой пісдала мене мати". Володимир Скотинський відограв сольо на скрипці.

Відділовий хор під проводом Сави Ткаченка, відспівав „Реве та стогне", „Ще не вмерла Україна" і „Стар спенглед бенер".

Програмою проводив Михайло Чорний. Концерт випав гарно, а присутні щиро оплескували виконавців. Був теж з нами і д-р о. Каськів. Концерт заповіли через радіо. Американські часописи помістили перед виступом концерту дещо про Шевченка, про українців у Толідо та відділи 165 і 167 У. Н. Союза, подаючи імена урядників та цілу програму концерту.

Петро Юркевич.

МІЛВІЛ, Н. ДЖ.

Свято Шевченка на повенян.

Кожна місцевість, де тільки живе українська еміґрація, старається час від часу помістити в часописи якийсь допис про життя даної громади. Про нашу громаду таких дописів нема, тому, що громада не може удержати постійного духовного чи світського провідника. Та всетаки не можна думати, що наша громада не робить національної праці. На кожне більше національне чи релігійне свято запрошуємо духовного чи світського провідника та в цей спосіб піддержуємо життя громади. Доказом цього є Шевченківське свято, котре відбулося в нашій громаді дня 29 березня б. р.

На запрошення громади прибув до нас у той день о. Омелян Мицик з Честер, Па. Наші громадяни враз з своїми діточками були в церкві й вислухали Служби Божої та величностної, глибокої релігійної проповіди. По Службі Божій відправлено панахиду за душу покійного Тараса.

Зараз по відправі всі громадянки і громадяни зійшлися в церковній галі, де відсвятковано Шевченкове Свято. Дуже багатої програми не було, але й з випровадженої програми видно було охоту гідно відсвяткувати свято. Видно було, що місцеві громадяни, а головно Іван Найда та Теодор Ковальський докладали всіх сил, щоб свято випало якнайкраще.

В програму свята входили дитячі співи деклямації та промови місцевих громадян. Святочну промову виголосив о. Омелян Мицик, котрий зрозуміло та ясно представив заслуги Шевченка для українського народу та пояснив значіння святкування Шевченкових свят. Деклямували Д. Стрільбицький і Степан Ковальський. Співали Антін Стрільбицький, Володимир і Михайло Панас, Анна і Богдан Найда та Степан Мусій.

Замітною була пісня, відспівана Анною Найда, при акомпаніяменті мандоліни, на якій грав Богдан Найда. Дуже зворушливо віддеклямував дві частини з поеми Гайдамаки гром. Олейчук. Свято відкрив гром. Іван Найда гарним вступним словом, розказавши про життя Шевченка. Підчас свята промовляли Пантелеймон Найда, Григорій Тимчій і Теодор Ковальський. При закінченню свята гром. Тимчій і о. Мицик представили нещастя наших сестер і братів, котрі потерпіли від повені та візвали присутніх до щирої пожертви.

Жертвували по $1: пані Мудра, Теодор Ковальський, пані Стрільбицька, Дж. Романик, Н. Романик; по 50 ц.: пані Панас, Марія Ковальська, Анна Ковальська, Кипріян Пінчон, П. Козак, П. Найда, Дж. Найда, С. Сахорноський, пані Найда, пані Романик, о. О. Мицик, С. Мусій, С. Дунера; по 25 ц.: Марія Мудра, пані Стельмах, пані Прогович, п. Прогович, п. Гернсга. Дрібними зібрано $1.25. Разом вислано до Обєднання $14.

БЕЙОН, Н. ДЖ.

Свято Шевченка.

Українська громада в Бейон, Н. Дж., обходила дня 15. березня традиційне свято в память нашого найбільшого поета Т. Шевченка.

Свято це уладжували всі національні організації, зґуртовані при українській кат. церкві.

Програма свята була ріжноманітна. Були співи, деклямації й коротенька вистава „З дитячих літ Т. Шевченка" в якій брали участь діти Рідної Школи, а зі старших пані М. Кравчук і пан С. Липа.

Свято відкрив вступною, глибоко обдуманою промовою о. О. Павляк.

Знаменитє враження зробила на всіх присутніх поява дитячого хору „Луг". Всі діти Рідної Школи вийшли на сцену під такт маршової пісні й зразковим порядком заповнили сцену. Як зі співу так і деклямацій діти вивязалися гарно. Головно вимова, як у хлопців так і в дівчат, була прекрасна. На пяні до пісень приґравала Текля Кравчук.

Поезію Т. Шевченка „Тополя", віддеклямувала дуже талановита панночка Р. Корилло. А деклямувала з таким чуттям і патосом, начеб сама переживала цілий зміст поезії. Відповідні рухи, зміна тону й добра вимова чарували слухачів. І як то приємно бачити тут роджену молодь, що так гарно пописується своїми талантами! А заслуга в цім найбільша родичів, котрі дбають про своїх дітей, вдома говорять з ними українською мовою та й до Рідної Школи посилають.

Святочну промову виголосив дуже приступно й зрозуміло д-р С. Демидчук.

Він вказав на те все злиденне життя нашого народу в тих часах, коли Шевченко народився Розпових, як вороги ступнево вищили нашу культуру, а навіть мову забороняли. Та під впливом вогненного слова нашого Велитня відроджувалась память в нашім народі про давню славу наших предків козаків. Виховувались і наслідували Т. Шевченка наші письменники, котрі взорувались на творах його й виховували цілі покоління нашого народу на тій прекрасній мові, якою писав Т. Шевченко.

Приявні нагородили бесідника щирими оплесками. Свято було добре підготоване, головно співи, як старших, так і дитячі були займаючі й кожну точку приявні витали з одушевленням.

Видно, що всі співаки і їх диригент п. В. Мельничук додали до своїх спосібностей ще й немало праці, щоб підготовити таку гарну програму.

Відемною стороною є хіба те, що ще не всі наші громадяни сходяться на таке великої ваги свято. А час уже найвищий, щоб ми всі показали ділом, що ми дійсно шануємо й любимо Т. Шевченка, що розуміємо отсе вогненне його слово, написане кровю серця. Ми, внуки Т. Шевченка, повинні стати апостолами його науки, і доперва цим віддамо правдиву пошану Великому Кобзареві.

Союзовець.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

На інвалідів та визвольну боротьбу.

Відділ 12 ОДВУ переслав через Обєднання $41, призначуючи по $20 на інвалідів та на визвольну боротьбу, а $1 від Д. Коник на вязнів варшавського процесу.

Августин Колодій.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

З річних зборів на народні цілі.

Український Клюб з Френкфорду на своїх річних зборах ухвалив вислати $10 на народні цілі. З того $5 на політичних вязнів і $5 на інвалідів. Вислано через Обєднання на призначену ціль.

Іван Єорока, старший.

З РУХУ НА ВІДДІЛАХ.

ШІКАГО, ІЛЛ.

Союзовці в Шікаго вже прийшли згідно до одного й того самого переконання, що думати про наше будуче, значить думати про — молодь. Вони теж зрозуміли, що буде найкраще для української справи і для молоді, якщо вона буде згуртована при У. Н. Союзі, а вихована на Союзових ідеалах. Та не вдасться цеї молоди в Шікаго обєднати при Союзі, коли не буде Союзового Дому, в якім можнаб молодіж гуртувати, давати концерти, відчити і дбати про виховання нових Союзових працівників.

Над цею справою радили Союзові урядники всіх відділів дня 22. березня на своїх річних зборах. Союзовці прийшли до переконання, що вони є в силі збудувати такий дім, бо вони уявляють собою зорганізований елемент. В їх руках знаходиться контроля над цілим нашим українським дорібком. І вони той дорібок щиро бережуть. Союзовці є теж патріотичні. Вони щиро люблять свій нарід і свою церкву. Вони шанують свою народню, Союзову владу, шанують і владу духовну. Вони розуміють добре значіння тих великих слів, що в своїй хаті своя правда і сила і воля. І тому саме рішилися мати в Шікаго свій Союзовий Дім.

На цей Дім уже є започаткований фонд. Далі урядники Союзових відділів ухвалили на річних зборах, що **день 28. червня буде в Шікаго Союзовим Днем.** В тім дні відбудеться зізд усіх Союзовців в городі св. о. Николая при Гіґін Ровд. Город уже замовлений. І тому просимо всі інші українські організації стриматися в той день від пікніків чи інших імпрез, а загостити зі своїми членами до городу на Союзовий День, в якім відбудеться академія, а потім забава.

Подаємо, що справоздання виказує, що зібрано поважну суму на Союзовий Дім. Урядники переконалися, що Комітет будови Дому У. Н. Союзу працював щиро й з успіхом і висказали тому Комітетові подяку, а зокрема подякували предс. Т. Шпікулі та панні Іванні Подола, секретарці 125 від. У. Н. Союза.

Пригадуємо, що 26. квітня б. р. відбудеться в Мирор Гол, 1136 Вестерн евеню, баль. Відділові урядники вже розібрали тикети для своїх відділів і ми певні, що на тім балі зійдеться вся Союзова Родина, старші й молодші. Комітет запрошує на цей баль і всіх інших українців, бо всі ми служимо одній і тій самій ідеї й ведемо одну і ту саму народню працю для добра і слави України.

КОМІТЕТ: **Тарас Шпікула**, предс.; **Мартин Барабаш**, заступник; **В. Саган**, касієр; **Іванна Подола**, **Петро Бабяк**, **Йосиф Пилипів**, контрольна комісія.

Тимко Кривоваз, писар, 3326 W. Division St., Chicago, Ill.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО ПОТЕРПІЛИМ ВІД ПОВЕНІ.

Річмонд Гілл, Н. Й. Тов. Вільна Україна, від. 200 У. Н. Союза, виасигнувало зі своєї каси $15 та переслало ту квоту до Обєднання на потерпілих від повені.

В. Цісик, секр.

—o—

Рачестер, Н. Й. Члени ОДВУ від. ч. 20 занялися збіркою на повищу ціль. Збирали: К. Шевчук, Г. Булавинець, П. Гринів, А. Іванів, Н. Луцишин, В. Гранковський.

Жертви зложили: ОДВУ зі своєї каси $15; Український Горожанський Клюб $5; М. Костів $2; К. Шевчук, Теодосія Матковська, І. Теребушка, М. Колданський, І. Луцишин, Текля Януш, Я. Зимитрів, А. Романський, В. Шкробач, І. Пукіш, П. Струтинський, С. Ходак, В. Андріїв, І. Питулей, А. Мендик, М. Воляк, К. Воробець, А. Іванів, С. Базів і І. Сеник по $1; В. Колданський, Д. Рибак, П. Лиско, В. Гранковський, Д. Белей, П. Гринів, М. Рудий, І. Сорохтей, М. Микитинський, Г. Лилак, І. Пухир, Д. Балацький, І. Бардашевський, А. Гандзин, В. Пристайко, Г. Чорний, Л. Антонів, С. Тимчишин, М. Павлів, Доська Швець, В. Максимів, М. Пукіш, Марія Мельник і Л. Романів по 50 ц.; Т. Бордашевський 30 ц.; Д. Добровольський 25 ц. — Разом зібрано $54.55.

По відтягненню розходу вислано до Обєднання $54. Збірка продовжується.

За Уряд ОДВУ:

Константин Шевчук, голова; **Гавриїл Лилак**, скарбник; **Григорій Булавинець**, секр.

—o—

Гемтремк, Міш. На зборах Українського Демократичного Клюбу, що відбулися 29. березня, члени не забули також за тих наших українців тут в Америці, що потерпіли від страшної повені, та постановили помогти їм принаймні малою жертвою. З каси клюбу призначено $10, а окремо жертвували наступні члени: Д. Сеньчук і П. Ганеш по $2; В. Смит, В. Вороновський, Т. Данилишин, Р. Романів, Н. Мірусь, В. Хлопан і І. Крупка по $1; Н. Машталяр, Н. Ґорин, Н. Стахів, І. Спендак, П. Дмитришин, В. Андрус, М. Джумага й М. Бабій по 50 ц.; Н. Тиро, П. Стефанюк, П. Гнат, М. Гайовський, Г. Кривіцький і Т. Дробот по 25 ц.; П. Ганчарський 17 ц.; Н. Н. 10. ц. — Разом вислано до Обеднання $26.77. Є деякі, що не люблять нашого клюбу, хоч не знати чому. Може тому, що наш клюб завжди старається нести матеріяльну поміч. Отже замісць стояти осторонь та критикувати, то найкраще буде, коли ми ставатимемо членами клюбу та вестимемо відповідну роботу. Пора нам зрозуміти, що в організації наша сила.

Ів. Крупка, касієр клюбу.

—o—

Філядельфія, Па. Злучені Укр. Амер. Орг. занялися в неділю, 5. квітня ц. р., збіркою на потерпілих від повені. — Жертвували: Тов. Укр. Амер. Горожанок, від. Союза Укр. Америки з каси $15; Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 375 У. Н. Союза, $15, то є з каси $10, а від членів $5; по $1: зложили такі члени: С. Крутій, В. Василюк, Н. Парацак, Н. Волошанський і Я. Лежняк.

На галі збіркою занявся гром. М. Рибак. Жертвували: Г. Слободян, замісць вінка на могилу Юрія Зазуляка, сина Івана в Ню Орлієнс $5; Ева Павлівська з розпродажу писанок $2.90; по $2: д-р В. Ґалан, М. Качмарик і І. Затонський; по $1: д-р П. Дубас, А. Пашук, І. Боросевич, М. Рибак, С. Гвіздь, С. Слободян, А. Рутецький, Т. Задорожний, Н. Новосад, В. Яцишин, Т. Свистун, Г. Грищишин, А. Колодій, М. Гасій, В. Павлівський, П. Омелян, Гр. Шагала, И. Михалюк, М. Дубас, С. Захарчук, П. Кобильник, О. Григорець, д-р П. Романів, адв. І. Дудан, Олена Штогрин, С. Ялечко; по 50 ц.: А. Яськів, М. Кончак, В. Канюка, В. Яськів, Д. Лабурак. Дрібні жертви 75 ц., отже разом $43.15.

Разом вислано до Обеднання суму $73.15.

За Управу Злуч. Укр. Амер. Орг.: **М. Рибак**, секретар.

—o—

Джерзі Сіті, Н. Дж. Братство св. О. Николая, від. 4 У. Н. Союза, ухвалило на своїх місячних зборах призначити з товариської каси $5 для потерпілих від повені та вислати ту жертву до Обєднання.

Василь Глива, секр.

—o—

Джерзі Сіті, Н. Дж. Микола Петришин $2.

Підслухане.

Два знайомі балакають при чорній каві:

— Моя жінка — каже один — влаштовується так, що я ніколи не заздрісний за неї.

— Тобто ніколи тебе не зраджує?

— Навпаки. Минулого року мала коханця боксера, тепер має якогось атлета з цирку. Просто чоловік боїться бути заздрісним!...

Советський гумор.

У Москві одна дівчинка переповідає хлопцеві про свою пригоду в часі паради на Красній Площі.

— І несподівано я загубилася від мами і почала плакати. Побачив це Сталін, велів прикликати мене до себе, а розпитавши, чого я плачу, сягнув рукою до кишені...

— Чиєї? — перебив хлопчик.

ТАРЗАН І ОГНЕННІ БОГИ. (143)

Як почувся перший гук скорострілa, Тарзан подумав, що все пропало. Вже не було пощо вести двацять людей на смертельний вогонь, особливо як ворог був узброєний так знаменито.

Кулі з машинового кріса свистали простором без ціли, бо бандити ще не побачили ні одного напасника. Тепер Тарзан побачив, що він може вратувати свій відділ. „Відступай у ліс!" — він крикнув до них. Але вони не рушалися. „Відступай!" — він крикнув ще раз голосніше.

У ту хвилю куля вдарила одного вояка. Він застогнав і впав неживий. Серед відділу загорілося бажання бою. „Пімсти! Смерть ворогам!" — вони крикнули захриплими голосами й гурмою кинулися на фортецю ворога.

Тарзан пробував їх здержати, але ніяка людська сила не була в стані здержати розлючених александріянів. Тоді й Тарзан без страху пристав до них.